

**HOTUBA YA WAZIRI WA ARDHI, NYUMBA, MAJI NA NISHATI
MHESHIMIWA SALAMA ABOUD TALIB (MBM)
KUHUSU MAKADIRIO YA MAPATO NA MATUMIZI
KWA MWAKA WA FEDHA 2018/2019
KATIKA BARAZA LA WAWAKILISHI
ZANZIBAR**

UTANGULIZI

- 1. Mheshimiwa Spika**, naomba kutoa hoja kwamba Baraza lako Tukufu sasa likae kama Kamati ya Matumizi ili niweze kutoa maelezo kuhusu shabaha na malengo yaliomo katika Makadirio ya Matumizi na Mapato ya Wizara ya Ardhi, Nyumba, Maji na Nishati kwa Mwaka wa Fedha 2018/2019.
- 2. Mheshimiwa Spika**, awali ya yote, naomba nichukuwe nafasi hii kumshukuru Mwenyezi Mungu (S.W) kwa kutujaalia afya njema na uzima na kwa kuniwezesha kuwasilisha hotuba ya Wizara hii mbele ya Baraza lako Tukufu.
- 3. Mheshimiwa Spika**, vilevile, naomba kuchukuwa fursa hii kutoa shukurani za dhati kwa Dk. Ali Mohamed Shein, Rais wa Zanzibar na Mwenyekiti wa Baraza la Mapinduzi kwa umakini wake wa kuiongoza Nchi yetu kwa utulivu pamoja na Mheshimiwa Makamo wa Pili wa Rais, Balozi Seif Ali Iddi kwa kuendelea kutupa miongozo, ushauri na nasaha katika kuhakikisha kwamba Wizara ninayoiongoza inatoa huduma za msingi kwa Wananchi kwa ufanisi zaidi na kwa wakati muafaka.
- 4. Mheshimiwa Spika**, naomba kukupongeza wewe binafsi, Mheshimiwa Naibu Spika, na Wenyeviti wa Baraza lako Tukufu kwa kulingoza vyema Baraza hili.
- 5. Mheshimiwa Spika**, shukurani maalum ziende kwa Wajumbe wa Kamati ya Ardhi na Mawasiliano ya Baraza la Wawakilishi inayoongozwa na Mwenyekiti makini Mheshimiwa Hamza Hassan Juma ambapo kwa kipindi chote tumefanya kazi kwa mashirikiano makubwa na kuweza kutekeleza majukumu yetu kwa ufanisi zaidi.
- 6. Mheshimiwa Spika**, naomba sasa uniruhusu kuelezea utekelezaji wa kazi za Kawaida na za Maendeleo kwa kipindi cha Mwaka wa Fedha 2017/2018 (Ardhi, Maji, Nishati na Mazingira) na muelekeo kwa kipindi cha Mwaka wa Fedha 2018/2019 (Ardhi, Nyumba, Maji na Nishati).

Mapato na Matumizi

- 7. Mheshimiwa Spika**, Wizara yangu katika Mwaka wa Fedha 2017/2018 ilipangiwa kukusanya jumla ya **Tsh 10,035,127,000** kutokana na vyanzo mbali mbali vilivyomo ndani ya Wizara. Hadi kufikia tarehe 31 Machi 2018, jumla ya **Tsh 6,744,013,005** zimekusanywa ambazo ni sawa na asilimia **67** ya makadirio.

Kwa ufafanuzi zaidi naomba angalia kiambatanisho "A".

8. **Mheshimiwa Spika**, kwa upande wa matumizi ya Mwaka wa Fedha 2017/2018, Wizara yangu ilipangiwa kutumia jumla ya **Tsh 47,508,574,000**. Kati ya fedha hizo, **Tsh 10,565,139,000** ni kwa ajili ya matumizi ya kazi za kawaida na mishahara na **Tsh 36,943,436,000** kwa kazi za maendeleo. Hadi kufikia tarehe 31 Machi 2018, Wizara yangu ilikwishapatiwa jumla ya **Tsh 6,181,506,785** kwa kazi za kawaida na mishahara ambazo ni sawa na asilimia **58.5** na **Tsh 15,889,492,505** kwa kazi za maendeleo sawa na asilimia **59.74** ya makadirio. Hivyo kufanya jumla ya fedha zote tulizoingiziwa kuwa ni **Tsh 22,070,996,290** sawa na asilimia **46.5** ya makisio yote.

Kwa ufafanuzi zaidi naomba angalia kiambatanisho “**B1 na B2**”.

9. **Mheshimiwa Spika**, kwa upande wa utekelezaji wa shughuli za Wizara kwa Mwaka wa Fedha 2017/2018, Wizara yangu ilifanikiwa kutekeleza majukumu yake kupitia programu kuu zifuatazo: -

Programu PN0101: Uendeshaji na Uratibu wa Wizara ya Ardhi

Programu PN0102: Usimamizi na Upangaji wa Matumizi ya Ardhi

Programu PN0105: Usimamizi wa Huduma za Maji na Nishati

Programu PN0106: Usimamizi wa Mazingira na Mabadiliko ya Tabianchi

PROGRAMU KUU – PN0101: UENDESHAJI NA URATIBU WA WIZARA YA ARDHI

10. **Mheshimiwa Spika**, Programu hii inajukumu la uratibu katika utekelezaji wa kazi za Wizara na inajumuisha programu ndogo tatu ambazo zinatekelezwa na Idara ya Mipango, Sera na Utafiti, Idara ya Utumishi na Uendeshaji na Ofisi Kuu Pemba. Kwa kipindi cha Mwaka wa Fedha 2017/2018 utekelezaji wa huduma za programu hii ulikua kama ifuatavyo: -

Programu Ndogo ya Uratibu wa Mipango, Sera na Tafiti za Wizara

11. **Mheshimiwa Spika**, hadi kufikia Mwezi wa Machi 2018, Idara ya Mipango, Sera na Utafiti imefanikiwa kutekeleza mambo yafuatayo kupitia programu hii ndogo.

i. Kuratibu, Ufuatiliaji na Tathmini kwa Miradi ya Maendeleo.

12. **Mheshimiwa Spika**, kwa upande wa Miradi ya Maendeleo, Idara imesimamia utekelezaji wa Miradi ya Maendeleo kwa kufanya kazi za Uratibu, Ufuatiliaji na Tathmini ya utekelezaji (monitoring and evaluation) kwa lengo la kuhakikisha kwamba miradi hiyo inatekelezwa kwa ufanisi kama ilivyopangwa. Miradi iliyosimamiwa na Idara hii ni kama ifuatavyo: -

- a) Uchimbaji wa Visima na Usambazaji Maji (China)
- b) Uimarishaji wa Miundombinu ya Maji ya Mkoa wa Mjini Magharibi (JICA.)
- c) Kuendeleza Visima Vilivyochimbwa na Ras Al Khaymah
- d) Mradi wa Uimarishaji wa Miundombinu ya Maji Mjini (INDIA)

- e) Usambazaji wa Maji Safi na Usafi wa Mazingira (ADF12)
- f) Kuijengea Uwezo Sekta ya Nishati (SIDA)
- g) Utafiti wa Nishati Mbadala (EU)
- h) Usambazaji Umeme Vijijini
- i) Uimarishaji wa Miundombinu ya Umeme na Kulijengea Uwezo Shirika (NORAD)
- j) Kuhimili Athari za Mabadiliko ya Tabianchi (UNDP)
- k) Kukuza Uwezo wa Kitaifa wa Kuhimili Athari za Mabadiliko ya Tabianchi (AfDB)
- l) Kuimarisha Usimamizi wa Mazingira, Maliasili na Mabadiliko ya Tabianchi Zanzibar (LDCF)

ii. Kuandaa Miongozo ya Kisera na Kisheria

13. **Mheshimiwa Spika**, katika uandaaji wa miongozo ya Kisera na Kisheria, Wizara imekamilisha utayarishaji wa Sera ya Ardhi. Kukamilika kwa Sera hii kutaiwezesha Zanzibar kuimarisha utawala na maendeleo endelevu ya ardhi na usimamizi wa maliasili zilizomo katika ardhi hiyo kwa ajili ya maendeleo ya nchi yetu. Kwa upande mwingine, mapitio ya Sera ya Nishati yameendelezwa kwa kushirikisha vikao mbalimbali vya wadau ili kuhakikisha kwamba mahitaji ya sekta muhimu zenye uhusiano na sekta ya nishati yanazingatiwa. Aidha, mapendekezo ya marekebisho ya Sheria ya Mahakama ya Ardhi (Miscellaneous Amendment) yametayarishwa na kuwasilishwa Afisi ya Mwanasheria Mkuu kwa ajili ya kukamilishwa.

iii. Kuratibu Shughuli za Uendelezaji wa Tafiti Ndani ya Sekta za Wizara

14. **Mheshimiwa Spika**, katika juhudi za kuendeleza tafiti zinazohusiana na sekta za Wizara, Idara ya Mipango Sera na Utafiti imeratibu uandaaji wa tafiti tano (5) zikiwa na lengo la kutoa miongozo ya kuleta ufanisi katika utekelezaji wa Shughuli za sekta zetu.

iv. Kuimarisha Mashirikiano na Taasisi za SMT na Washirika wa Maendeleo

15. **Mheshimiwa Spika**, Idara imeendeleza mashirikiano na Shirika la Kimaendeleo la Japan (JICA) katika juhudi za kuendeleza utekelezaji wa Mradi wa Uimarishaji wa Miundombinu ya Maji Mjini Magharibi. Aidha Idara inaendelea kushirikiana na Wizara ya Maji na Umwagiliaji ya Serikali ya Jamhuri ya Muungano wa Tanzania katika uratibu wa mradi mpya wa Uimarishaji wa mfumo wa maji na mazingira kwa Mji wa Zanzibar kupitia ufadhili wa Serikali ya India.

Kwa upande mwingine Idara imeendelea kuimarisha mashirikiano baina ya Wizara yetu na Wizara zinazohusiana na sekta zetu kwa Serikali ya Jamhuri ya Muungano wa Tanzania ambapo katika Mwaka wa Fedha 2017/2018 jumla ya vikao saba (7) vya mashirikiano vimetekelezwa.

16. **Mheshimiwa Spika**, kwa Mwaka wa Fedha 2017/2018, katika kutekeleza programu ndogo ya Uratibu wa Mipango, Sera na Tafiti za Wizara jumla ya **Tsh 202,643,000**

ziliidhinishwa kutumika. Hadi kufikia Machi, 2018, fedha zilizoingizwa ni **Tsh 127,174,368** sawa na asilimia **62.8** ya Makadirio.

Programu Ndogo ya Utawala na Uendeshaji

17. Mheshimiwa Spika, Programu hii inasimamiwa na Idara ya Utumishi na Uendeshaji na inajukumu la usimamizi wa Rasilimali Watu na utekelezaji wa kazi za kila siku za Wizara. Hadi kufikia tarehe 31 Machi 2018 Programu hii ilitekeleza kazi zifuatazo: -

- i. Kuratibu mafunzo kwa wafanyakazi wa Wizara ambapo kwa Mwaka wa Fedha 2017/2018 jumla ya wafanyakazi 99 wameendelea na masomo yao ya muda mrefu katika vyuo mbali mbali vya ndani na nje ya Nchi kwa viwango tofauti vya elimu. Kwa upande wa mafunzo ya muda mfupi, Wizara kupitia taasisi zake imefanikiwa kuwapeleka masomoni wafanyakazi 71. Kwa ufafanuzi zaidi naomba angalia kiambatanisho “**C1 na C2**”.
- ii. Kulipa stahiki kwa wafanyakazi 27 ikiwemo likizo na malipo baada ya saa za kazi.
- iii. Matengenezo ya afisi moja ndani ya jengo la Wizara na kusimamia shughuli za uendeshaji za kila siku kwa kulipa gharama za ununuzi wa vifaa, malipo ya huduma za ofisi na matengenezo ya vipando.
- iv. Kuratibu shughuli za uajiri na kustaafisha kazi wafanyakazi ambapo jumla ya wafanyakazi 24 wameajiriwa (Kiambatanisho “**D**” kinafanunua zaidi) na wafanyakazi 5 wamestaafishwa kazi.

18. Mheshimiwa Spika, kwa Mwaka wa Fedha 2017/2018, katika kutekeleza programu ndogo ya Utawala na Uendeshaji jumla ya **Tsh 892,933,000** ziliidhinishwa kutumika. Hadi kufikia Machi, 2018, fedha zilizoingizwa ni **Tsh 600,239,925** sawa na asilimia **67** ya makadirio.

Programu Ndogo ya Uratibu wa Uendeshaji wa Shughuli za Wizara Pemba

19. Mheshimiwa Spika, Programu hii inasimamiwa na Ofisi Kuu Pemba na inajukumu la uratibu na usimamizi wa kazi za Wizara ikiwemo Programu na Miradi ya Maendeleo inayotekelezwa Pemba. Kwa Mwaka wa Fedha 2017/2018 Programu hii iliweza kutekeleza kazi zifuatazo: -

- i. Kuwapatia likizo la kawaida pamoja na maslahi wafanyakazi kumi na moja (11).
- ii. Kuwalipia mafunzo ya muda mrefu wafanyakazi watatu (3) na muda mfupi wafanya kazi wanane (8).
- iii. Kulipa malipo baada ya saa za kazi (overtime) kwa wafanyakazi sita (6) ambao ni walinzi.
- iv. Kusimamia shughuli za uendeshaji za kila siku kwa kulipa gharama za ununuzi wa vifaa, malipo ya huduma za ofisi na matengenezo ya vipando.
- v. Kusimamia utekelezaji wa kazi mbalimbali za Wizara zikiwemo ukaguzi wa Miradi midogo midogo ya sekta zetu, upimaji wa viwanja, utayarishaji na utoaji wa Hati za matumizi ya Ardhi, utambuzi na usajili wa Ardhi, utatuzi wa

Migogoro ya Ardhi, usimamizi wa mazingira, usambazaji wa huduma za maji safi na salama na umeme vijijini.

20. **Mheshimiwa Spika**, kwa Mwaka wa Fedha 2017/2018, katika kutekeleza Programu ndogo ya Uratibu wa Uendeshaji wa Shuguli za Wizara Pemba, jumla ya **Tsh 864,325,000** ziliidhinishwa kutumika. Hadi kufikia tarehe 31 Machi 2018, fedha zilizoingizwa ni **Tsh 702,373,405** sawa na asilimia **81.3** ya Makadirio.

PROGRAMU KUU – PN0102: USIMAMIZI NA UPANGAJI WA MATUMIZI YA ARDHI

21. **Mheshimiwa Spika**, Programu hii inajukumu la kuhakikisha Usalama wa Matumizi ya Ardhi (Security of Tenure) na Maendeleo yake (Land Development) yanafanywa kwa faida ya maendeleo na ustawi wa jamii na watumiaji wa ardhi. Programu hii inatekelezwa kupitia programu ndogo tatu ambazo ni Utawala wa Ardhi; Upangaji wa Matumizi ya Ardhi; na Utatuzi wa Migogoro ya Ardhi.

Programu Ndogo ya Utawala wa Ardhi

22. **Mheshimiwa Spika**, Programu hii inatekelezwa na Idara tatu ambazo ni Idara ya Ardhi, Afisi ya Mrajis wa Ardhi na Idara ya Upimaji na Ramani. Kazi za Idara hizi ni kuhakikisha kuwa Utawala na Usimamizi wa Ardhi ikiwemo Upimaji na Utoaji wa Ramani za Ardhi, Ugawaji na Usimamizi wa Ardhi, Uthamini wa Ardhi, Utambuzi na Usajili wa Ardhi vinafanywa kitaalamu kwa kufuata misingi ya Kisheria na Utawala Bora.

IDARA YA ARDHI

23. **Mheshimiwa Spika**, katika utekelezaji wa programu ndogo ya Utawala wa Ardhi kwa Mwaka wa Fedha 2017/2018, hadi kufikia tarehe 31 Machi 2018, Idara ya Ardhi imetekeleza kazi zifuatazo: -

i. Utayarishaji wa Hati za Haki ya Matumizi ya Ardhi

24. **Mheshimiwa Spika**, jumla ya Hati 794 zimeandaliwa, kati ya hizo Hati 718 ni za kudumu na Hati 76 ni za muda. Vile vile, vitambulisho 45 kwa ajili ya wananchi waliopatiwa ardhi za Eka tatu vilitayarishwa na kukabidhiwa wenyewe.

ii. Utayarishaji na Usimamizi wa Mikataba ya Ukodishwaji Ardhi

25. **Mheshimiwa Spika**, Mikataba ya Ukodishaji Ardhi hutayarishwa kwa ajili ya uwekezaji, sehemu za biashara na taasisi. Kwa kipindi cha Julai 2017 hadi Machi 2018 jumla ya Mikataba 91 ilitayarishwa kati ya 140 iliyopangwa.

iii. Ukaguzi wa Maeneo Yaliyohitaji Kutayarishiwa Mikataba ya Uwekezaji na Maeneo ya Eka Tatu

26. **Mheshimiwa Spika**, maeneo yote 91 yaliyotayarishiwa Mikataba ya Ukodishwaji Ardhi yalifanyiwa uhakiki uliojumuisha ukaguzi kwa lengo la kuyaelewa, kujua hali yake ya umiliki, uendelezwaji wake na kujua kama hayana madai yanayoweza kuleta migogoro baada ya kutolewa kwa mikataba ya ukodishwaji. Zoezi hilo pia lilifanyika kwa maeneo ya Eka Tatu ambapo maeneo 35 yalidikaguliwa.

iv. Kuimarisha Uwekaji Kumbukumbu za Ardhi Katika Mfumo wa Kompyuta

27. **Mheshimiwa Spika**, Idara imekamilisha kazi ya kuingiza kwenye mfumo wa kompyuta taarifa za Hati za Haki ya Matumizi ya Ardhi kwa viwanja vilivyopimwa na kupatiwa wananchi kwa Unguja. Kazi kama hii imeendelea kwa Mikataba ya Ukodishwaji Ardhi kwa Unguja na Pemba.

v. Ufanyaji wa Kazi za Uthamini Ardhi

28. **Mheshimiwa Spika**, kwa upande wa kazi za Uthamini wa Ardhi, jumla ya mali zisizohamishika 199 zilitiwa thamani ambazo 16 ni kwa ajili ya fidia, 5 uthamini wa soko (Market value) na 178 ni mirathi. Utekelezaji wa shughuli hii hutegemea uhalisia wa maombi yanayowasilishwa.

vi. Uendelezaji wa Zoezi la Utambuzi

29. **Mheshimiwa Spika**, kazi ya kumtambua mwenye Haki ya Matumizi ya Ardhi (Land Adjudication) imeanza tena baada ya kusita kwa zoezi hili tokea Mwaka 2015 kutokana na ukosefu wa fedha. Hadi Machi 2018, jumla ya viwanja (parcels) 1,800 katika Shehia mbili za Mpendae na Binti Amran vinaendelea kufanyiwa utambuzi. Shehia ya Mpendae imo katika hatua ya kufanyiwa Usajili wa Ardhi na kwa Binti Amran imefikia hatua ya Upimaji na Uwekaji wa Mipaka.

vii. Kupitishwa Kwa Sera Mpya ya Taifa ya Ardhi

30. **Mheshimiwa Spika**, katika Mwaka wa Fedha 2017/2018, Kamisheni imekamilisha maandalizi ya Sera Mpya ya Taifa ya Ardhi ambayo imeshapitishwa rasmi na Serikali. Lengo kuu la Sera hiyo ni Kukuza Uchumi na kuimarisha thamani yake pamoja na kuendeleza Usimamizi wa Matumizi Bora ya Ardhi.

AFISI YA MRAJIS WA ARDHI

31. **Mheshimiwa Spika**, Afisi ya Mrajis wa Ardhi ina jukumu la kusajili ardhi yote ya Zanzibar kwa kuweka taarifa sahihi za wamiliki wa haki ya matumizi ya ardhi. Hadi kufikia Machi 2018, Afisi ya Mrajis kwa kupitia programu ndogo ya Utawala wa Ardhi imetekeleza kazi zifuatazo:

- i. Jumla ya maeneo (parcels) 219 yamesajiliwa kwa Shehia za Jang'ombe na Matarumbeta kwa Unguja na Shehia ya Chokocho kwa Pemba. Kwa kipindi hicho, usajili ulichelewa kuanza kutokana na kusubiri kuidhinishwa kwa Hati mpya ya Haki ya Matumizi ya Ardhi.

- ii. Jumla ya kadi 490 za usajili zimetengenezwa ambapo kadi 40 kati ya hizo ni kadi zilizoongezwa muda (*renewal*) kwa wananchi ambao kadi zao zimemaliza muda. Kutokana na wananchi walio wengi kutofika ofisini kufanya malipo na kuzichukua kadi zao, utaratibu wa sasa ni kuwa wananchi wanalipia kabla ya kutengenezwa kadi.
- iii. Jumla ya Marejista 6 ya Ardhi yametayarishwa kwa maeneo yote yaliosajiliwa katika Shehia ya Gulioni, Muembeladu, Muembeshauri, Rahaleo na Kisima Majongoo.
- iv. Kwa kuendelea na zoezi la kutoa elimu ya Usajili wa Ardhi, Afisi ya Mrajis imeweza kufanya semina 7 kati ya 4 iliyojipangia kwa Unguja na Pemba.
- v. Kwa upande wa Usajili wa Ardhi za Mirathi na Wakfu, bado utekelezaji wake umekuwa ni mdogo ambapo hadi sasa maeneo 20 tu ndiyo tuliyofanikiwa kuyasajili kati ya maeneo 200 yaliyopangwa kusajiliwa kwa mwaka. Hili linatokana na kupoteza utamaduni wa kurithishana kwa kufuata taratibu za kisheria pale tunapofiliwa na jamaa zetu. Jambo hili sasa limepelekea wananchi kuwa sio wepesi kufanya mirathi pale wanapoelekezwa kufanya hivyo ili ardhi zao zisajiliwe. Licha ya jitihada za Serikali za kushajihisha jambo hilo kwa kupunguza kwa kiasi kikubwa ada ya mirathi kutoka asilimia 5 hadi asilimia 0.25, bado wananchi wengi hawajaitikia wito huo.

- 32. Mheshimiwa Spika,** Afisi ya Mrajis wa Ardhi kwa kushirikiana na Ofisi ya Mufti Zanzibar zimeanzisha utaratibu wa vikao kwa ajili ya kushajihisha umuhimu wa utoaji wa elimu ya mirathi kwa jamii ili kurahisisha Usajili wa Ardhi za mirathi kama ilivyoshauriwa na Kamati ya Ardhi na Mawasiliano ya Baraza la Wawakilishi.

IDARA YA UPIMAJI NA RAMANI

- 33. Mheshimiwa Spika,** Idara ya Upimaji na Ramani kwa kupitia programu ndogo ya Utawala wa Ardhi imetekeleza yafuatayo:-

i. Usimamizi wa Shughuli za Upimaji wa Ardhi

- 34. Mheshimiwa Spika,** Idara imeweza kupima viwanja 329 kwa matumizi mbali mbali. Pamoja na asilimia ndogo ya viwanja vilivyopimwa, Idara imekamilisha upimaji wa maeneo makubwa likiwemo eneo lililotengwa kwa ajili ya Hifadhi ya Mafuta na Gesi Asilia Mangapwani/Bumbwini lenye ukubwa wa hekta 411.25. Vile vile, Idara imetambuwa mipaka mitano (5) na kuipima minne (4) kwa Unguja na kwa upande wa Pemba imetambuliwa mipaka mitatu (3) na kupima mpaka mmoja. Aidha, asilimia 7 ya alama za upimaji (control points), zimewekwa kwenye mfumo wa kompyuta (database) kwa Unguja na asilimia 45 kwa Pemba.
- 35. Mheshimiwa Spika,** Kwa kushirikiana na Kamisheni ya Sayansi na Teknolojia ya Tanzania (COSTECH) kupitia ufadhili wa Benki ya Dunia, Idara imekamilisha zoezi la upigaji picha za anga kwa ajili ya ramani za kisiwa cha Unguja kwa kutumia ndege

maalum (drone). Kazi hiyo inaendelea katika kisiwa cha Pemba ambapo kanda 104 zimeshapigwa picha kati ya kanda 182 zilizopangwa.

ii. Utayarishaji na Utoaji wa Ramani za Ardhi Pamoja na Utoaji Taarifa za Kupwa na Kujaa kwa Maji

- 36. Mheshimiwa Spika,** Idara imechapisha ramani 558 kwa matumizi mbali mbali. Katika utaratibu wa kukusanya taarifa za vipimo vya kupwa na kujaa kwa maji ya bahari, taarifa 9 zimekusanywa kati ya 12 zilizopangwa.
- 37. Mheshimiwa Spika,** kwa Mwaka wa Fedha 2017/2018, katika kutekeleza Programu ndogo ya Utawala wa Ardhi, jumla ya **Tsh 1,142,576,000** ziliidhinishwa kutumika. Hadi kufikia Machi, 2018, fedha zilizoingizwa ni **Tsh 724,602,514** sawa na asilimia **63.4** ya makadirio.

Programu Ndogo ya Upangaji wa Miji kwa Matumizi ya Ardhi

- 38. Mheshimiwa Spika,** Idara ya Mipango Miji na Vijiji ina jukumu la usimamizi wa shughuli zote za Mipango ya Matumizi ya Ardhi na maendeleo yake. Katika kipindi cha Julai 2017 hadi Machi 2018, Idara kupitia programu hii imeweza kutekeleza yafuatayo:

i. Kuhimiza Matumizi Bora na Endelevu ya Ardhi kwa Faida za Kiuchumi na Ustawi wa Jamii

- 39. Mheshimiwa Spika,** katika kufanikisha lengo hili, Idara ilitekeleza kazi zifuatazo:
- a) Kufanya mapitio ya Mpango wa Maendeleo ya Ukanda wa Utalii (Tourism Zoning Plan - 1995) na kutayarisha Mpango mpya wa Matumizi Bora ya Ardhi ya eneo la ukanda wa pwani ya kaskazini mashariki kuanzia Chwaka hadi Matemwe kwa jina la North East Special Area Plan (NESAP-I), unaohusisha Shehia za Chwaka, Uroa, Pongwe, Marumbi, Kiwengwa, Pwani Mchangani, Matemwe Kusini, Matemwe Kaskazini, Kigomani na Mbuyu Tende.
 - b) Kupanga maeneo ya Uwanja wa Farasi Kwahani, Kilimani, Sebleni, Saateni na Uwanja wa Jamhuri Wete. Aidha, katika lengo la kupanga Kitovu cha Mji (Zanzibar City Centre), Idara inaendelea na Mpango wa utengenezaji wa bustani, njia za waendao kwa miguu na maeneo ya biashara (Green - Corridor) katika barabara kuu za kitovu cha Mji: Mlandege hadi Maisara, Bwawani hadi Mnazi Mmoja, Mkunazini hadi Kariakoo na Kilimani hadi Kinazini.
 - c) Kutokana na umuhimu wa kazi ya upangaji wa eneo la Chwaka hadi Matemwe, na utekelezaji wa kazi za kudhibiti ujenzi holela, Idara imefanya semina ndogo ndogo tisa (9) katika Shehia tisa (9) kwa Unguja na semina (4) kwa Mabaraza ya Miji na Halmashauri za Pemba.

ii. Kuipa Nguvu Mifumo ya Kisheria ya Maendeleo ya Ardhi

40. Mheshimiwa Spika, katika kufanikisha lengo hili, Idara ilitekeleza kazi zifuatazo:

- a) Kutengeneza Sheria ya Mfuko wa Uendelezaji Mji (Urban Development Fund) na Kanuni ya Washauri wa Usimamizi wa Mji na Urithi wake (Urban and Heritage Management Advisors Regulations) pamoja na mapitio ya Kanuni ya Usimamizi na Udhhibiti Ujenzi – (Development Control Unit Amendment Regulations – DCU)
- b) Katika hatua za kudhibiti ujenzi holela, kuondosha uvamizi wa maeneo ya wazi na kuondosha migogoro ya ardhi, Idara imefanikiwa kuhakikisha kuwa ujenzi wowote unaofanywa, hususan katika maeneo ya Miji Unguja na Pemba, unapatiwa miongozo na kusimamia utekelezaji wake. Hadi kufikia Machi 2018, miongozo 344 imeshatolewa ambapo pia DCU imetoa vibali 153 vya ujenzi.

iii. Kuongeza Uwezo wa Wafanyakazi

41. Mheshimiwa Spika, katika kufanikisha lengo hili, Idara imetekeleza kazi zifuatazo:

- a) Kusomesha wafanyakazi watatu katika ngazi ya Stashahada, Shahada ya Kwanza na ya Pili na kutoa mafunzo ya ndani kwa wafanyakazi wanane (8). Aidha, katika jitihada za kutoa elimu kwa jamii, Idara imeandaa vipindi vitano (5) kupitia redio na televisheni.
- b) Kufanya semina na warsha kumi na tano (15) kwa washirika na wananchi kuhusiana na mipango ya matumizi bora ya ardhi. Vile vile, semina mbili (2) zimefanywa kwa wadau wa NESAP.
- c) Kwa mashirikiano ya pamoja ya Idara ya Ardhi, Idara ya Upimaji na Ramani na Idara ya Mipango Miji, wafanyakazi sita (6) walipelekwa nje ya nchi na mmoja (1) Tanzania Bara kujifunza kwa vitendo masuala yanayohusiana na Utawala na Usimamizi wa Ardhi.

42. Mheshimiwa Spika, kwa Mwaka wa Fedha 2017/2018, katika kutekeleza programu ndogo ya Upangaji wa Miji kwa Matumizi ya Ardhi jumla ya **Tsh 1,052,657,000** ziliidhinishwa kutumika. Hadi kufikia Machi, 2018, fedha zilizoingizwa ni **Tsh 738,572,786** na asilimia **70.2%** ya makadirio.

Programu Ndogo ya Utatuzi wa Migogoro ya Ardhi

43. Mheshimiwa Spika, Mahakama ya Ardhi imeendelea na kazi za kupokea, kusikiliza na kuamua Kesi zinazohusiana na ardhi kama ifuatavyo: -

- i. Mahakama imepokea jumla ya kesi mpya 177 zinazohusiana na Migogoro ya Ardhi ambazo zimefunguliwa na kuzitolea hukumu kesi 258 Unguja na Pemba kwa

mchanganuo ufuatao: -

Unguja: Kesi mpya 107 zimepokelewa na kesi 150 zimetolewa maamuzi

Pemba: Kesi mpya 70 zimepokelewa na kesi 108 zimetolewa maamuzi

- ii. Kukamilisha matengenezo ya jengo la Mahakama ya Ardhi Mkoa wa Kaskazini Pemba (Wete)
 - iii. Kutoa elimu kwa jamii kuhusiana na shughuli za Mahakama ya Ardhi na Utatuzi wa Migogoro ya Ardhi kwa kushiriki maonesho ya Sheria (Law Day) yaliyofanyika katika viwanja vya Maisara Mjini Unguja.
44. **Mheshimiwa Spika**, kwa Mwaka wa Fedha 2017/2018, katika kutekeleza programu ndogo ya Utatuzi wa Migogoro ya Ardhi jumla ya **Tsh 319,768,000** ziliidhinishwa kutumika. Hadi kufikia Machi, 2017 fedha zilizoingizwa ni **Tsh 226,807,622** sawa na asilimia **70.9 %** ya makadirio.

PROGRAMU KUU – PN0105: USIMAMIZI WA HUDUMA ZA MAJI NA NISHATI

45. **Mheshimiwa Spika**, Programu hii inajukumu la kusimamia uzalishaji na usambazaji endelevu wa huduma za Maji na Nishati na inatekelezwa na Taasisi zifuatazo: Mamlaka ya Maji (ZAWA), Idara ya Nishati na Madini, Shirika la Umeme (ZECO), Mamlaka ya Usimamizi wa Huduma za Maji na Nishati (ZURA) na Mamlaka ya Udhubiti wa Utafutaji na Uchimbaji wa Mafuta na Gesi Asilia (ZPRA).

MAMLAKA YA MAJI

46. **Mheshimiwa Spika**, katika Mwaka wa Fedha 2017/2018 Wizara yangu kupitia Mamlaka ya Maji ilitekeleza shughuli mbalimbali kupitia miradi ya maendeleo na kazi za kawaida kama ifuatavyo:
- i. **Mradi wa Kuimarisha Miundombinu ya Maji na Kuijengea Uwezo Kifedha (ADF 12)**
47. **Mheshimiwa Spika**, Mamlaka ya Maji kupitia mradi wa ADF12 imefanikiwa kuchimba Visima 9 katika maeneo ya Bumbwisudi (6), Kinumoshi (2) na Machui (1) na kuvifanyia matengenezo visima 23 katika maeneo ya Welezo, Mbweni, Mombasa, Kaburi Kikombe, Kianga, Machui, Muembe Mchomeke na Chumbuni. Aidha, Mamlaka ya Maji kupitia mradi wa ADF12 imefanikiwa kujenga uzio katika maeneo ya Visima vya Bumbwisudi, Kinumoshi, na Machui pamoja na ujenzi wa vyoo vipya/ ukarabati (rehabilitation) kwa Skuli 23 za Mkoa wa Mjini Magharibi na tayari skuli hizo zinafaidika na huduma za mradi huu.

48. **Mheshimiwa Spika**, Mkandarasi wa ujenzi wa matangi ya Saateni na Mnara wa Mbao na ulazaji wa mabomba yenye urefu wa kilomita 68 kutoka visimani hadi matangini na kutoka matangini hadi kwa watumiaji anaendelea na kazi hii na yumo katika hatua za awali za utekelezaji kupitia Kampuni ya Stecol Corporation Ltd ya China.

49. **Mheshimiwa Spika**, Fedha zilizopangwa kwa Mwaka wa Fedha 2017/2018 kwa upande wa Serikali ni **Tsh Milioni 500** na Muhisani ni **Dola za Marekani Milioni 7.55** ambapo hadi kufikia Machi 2018 Fedha zilizopatikana kwa upande wa Serikali ni **Tsh Milioni 500** na **Dola za Marekani Milioni 1.63** kwa upande wa Washirika wa Maendeleo.

ii. Mradi wa Uimarishaji wa Miundombinu ya Maji Mjini (INDIA)

50. **Mheshimiwa Spika**, Wizara yangu kupitia Mamlaka ya Maji imeweza kutiliana saina Mkataba wa utoaji huduma za ushauri elekezi na kampuni ya CRUX Consultants Pvt. Ltd ya India pamoja na kutayarisha na kuwasilisha ripoti ya awali (Inception Report). Hatua inayoendelea sasa ni utayarishaji na uwasilishaji wa ripoti ya Upembuzi Yakinifu (Detailed Project Report) ambapo upimaji na ukusanyaji wa taarifa umefanyika na Mshauri Elekezi anaendelea na utayarishaji wa ripoti hiyo.

51. **Mheshimiwa Spika**, ili kutekeleza kazi za mradi huu katika Mwaka wa Fedha 2017/2018, jumla ya **Tsh Milioni 500** ziliidhinishwa kwa upande wa Serikali na **Dola za Marekani Laki 932** kwa upande wa Washirika wa Maendeleo. Fedha zilizopatikana hadi kufikia Machi 2018 ni **Tsh Milioni 490** kwa upande wa Serikali.

iii. Mradi wa Kuimarisha Miundombinu Ya Maji Ya Mkoa Wa Mjini/Magharibi – (JICA)

52. **Mheshimiwa Spika**, lengo kuu la mradi huu ni kuimarisha huduma ya Maji Safi na Salama kwa kuimarisha mfumo wa usambazaji maji kwa Mkoa wa Mjini/Magharibi. Hadi kufikia Machi 2018 mradi huu umekamilisha kazi ya Upembuzi Yakinifu (Preparatory Survey).

53. **Mheshimiwa Spika**, Fedha zilizopatikana hadi kufikia Machi kupitia mchango wa Serikali kwa Mwaka wa Fedha 2017/2018 ni **Tsh Milioni 70**.

iv. Mradi wa Uchimbaji Visima wa Ras Al Khaimah

54. **Mheshimiwa Spika**, Wizara yangu kupitia Mamlaka ya Maji imefanikiwa kuviendeleza visima 33 katika kipindi cha Julai 2017 hadi Machi 2018. Kati ya hivyo, visima 14 tayari vimekamilika Unguja na Pemba na vilivyobaki vimo katika hatua mbali mbali za uendelezaji. Kwa ufafanuzi zaidi naomba angalia kiambatanisho “E”.

55. **Mheshimiwa Spika**, Fedha zilizopangwa kwa Mwaka 2017/2018 ni **Tsh Bilioni 1.5** na Fedha zilizopatikana ni **Tsh Bilioni 1.5** ambazo ni sawa na asilimia 100.

v. **Uchimbaji wa Visima na Usambazaji Maji (CHINA)**

56. **Mheshimiwa Spika**, Mradi huu unaofadhiliwa na Jamhuri ya Watu wa China umefanikiwa kukamilisha ujenzi wa magari matano katika eneo la Kisongoni, Chaani na Donge Mkoa wa Kaskazini Unguja na Kiboje na Miwani Mkoa wa Kusini Unguja.

Mradi huu vile vile umekamilisha kazi ya ujenzi wa uzio, uchimbaji wa visima 11 katika maeneo ya Donge (2), Chaani (2), Kisongoni (3), Kiboje (2) na Miwani (2) na ulazaji mabomba kwa masafa ya kilomita 20.178 kwa maeneo yote ya mradi. Serikali kupitia mradi huu imekamilisha upelekaji wa umeme katika maeneo ya mradi na ulipaji wa fidia kwa maeneo ya Donge. Mradi huu tayari umeshakabidhiwa kwa Wizara.

Kazi iliyobaki ni uendelezaji wa mradi kwa kuunganisha mabomba kwenda kwa watumiaji na ulipaji wa fidia kwa maeneo ya Miwani, Kiboje, Kinumoshi na Kisongoni.

57. **Mheshimiwa Spika**, kwa Mwaka wa Fedha 2017/2018 jumla ya **Tsh Milioni 250** ziliidhinishwa kwa upande wa Serikali na **Dola za Marekani Milioni 2.06** kwa upande wa Washirika wa Maendeleo. Fedha zilizopatikana hadi kufikia Machi 2018 ni **Tsh Milioni 191** kwa upande wa Serikali na **Dola za Marekani Milioni 2.06** kwa upande wa Washirika wa Maendeleo.

KAZI ZA KAWAIDA.

i. **Mafunzo Ya Wafanyakazi**

58. **Mheshimiwa Spika**, Wizara yangu kupitia Mamlaka ya Maji imeendelea kuwapatia mafunzo ya ndani na nje ya Nchi Wafanyakazi wake kwa lengo la kuwajengea uwezo na kuongeza ufanisi katika utekelezaji wa majukumu yao ya kazi za kila siku. Hadi kufikia Machi 2018 jumla ya wafanyakazi 27 wamepatiwa mafunzo ya muda mfupi na wafanyakazi 81 mafunzo ya muda mrefu kama inavyoonekana katika kiambatanisho “C1” na “C2”.

ii. **Matengenezo Ya Mabomba**

59. **Mheshimiwa Spika**, Mamlaka ya Maji imefanikiwa kufanya matengenezo ya mabomba katika maeneo 28 Unguja na maeneo 15 kwa Pemba kama inavyoonekana katika Jaduweli nambari 1:

Jaduweli nambari 1: Matengenezo ya Mabomba kwa Kipindi cha Julai 2017 – Machi 2018

UNGUJA				PEMBA			
1.	Daraja Bovu	16.	Mfenesini	1	Machopeni		
2.	Dole	17.	Chumbuni	2	Msingini		
3.	Fuoni	18.	Dimani	3	Kilindini		
4.	Kijichi	19.	Mwera	4	Konde Vilima vitatu		
5.	Kihinani	20.	Kizimkazi Dimbani	5	Gombani		
6.	Kinuni	21.	Koani	6	Wawi		
7.	Kwa Mbori	22.	Machui	7	Chanjaani		
8.	Shangani	23.	Paje	8	Kwale Mpona		
9.	Shaurimoyo	24.	Mwera kwa Kijambia	9	Jadida		
10.	Saateni	25.	Makunduchi	10	Bopwe		
11.	Muembeladu	26	Mwana Kwerekwe	11	Wara		
12.	Mambo Sasa			12	Kengeja		
13.	Michenzani			13	Msingini		
14.	Mpendae			14	Makombeni		
15.	Mbweni			15	Ng'ombeni		
16.	Makadara			16	Mkanyageni		

iii. Marekebisho Ya Umeme

60. **Mheshimiwa Spika**, Mamlaka ya Maji hadi kufikia Machi 2018 imefanikiwa kufanya marekebisho ya Umeme katika vituo 26 kwa Unguja na vituo 20 kwa upande wa Pemba kama inavyoonekana katika Jaduweli nambari 2:

Jaduweli nambari 2: Marekebisho ya Umeme Katika Vituo Vya Maji kwa Kipindi cha Julai 2017 – Machi 2018

UNGUJA				PEMBA			
1.	Bumbwisudi	14.	Mbweni (Rais)	1.	Bogoa	14.	Mwambe
2.	Chukwani	15.	Mgambo	2.	Bungumi	15.	Penjewani
3.	Dimani	16.	Mgeni haji	3.	Chake -5	16.	Pujini
4.	Jambiani	17.	Muyuni	4.	Chambani	17.	Pujini-Kumvini
5.	Kianga N9	18.	Muembe Mchomeke	5.	Changuo	18.	Shangafu
6.	Kigongoni	19.	Mwanakombo	6.	Dodeani	19.	Sharifu Ali
7.	Kilombero	20.	Selem	7.	Dodo	20	Wambaa
8.	Kinyasini	21.	Semuso	8.	Kianga		
9.	Kinduni	22.	Tunguu	9.	Kilindi		
10.	Kitogani	23.	Ukongoroni	10.	Mahuduthi		
11.	Kizimbani N4	24.	Uroa/Pongwe	11.	Makangale		
12.	Kwambani	25.	Welezo	12.	Manyaga		
13.	Maji Mekundu	26	Masumbani	13.	Mlindo		

iv. Matengenezo Ya Pampu Na Mota Zilizoungua

- 61. Mheshimiwa Spika,** Mamlaka ya Maji imefanikiwa kufanya matengenezo ya pampu na mota zilizoungua katika vituo 29 Unguja na Pemba kama inavyoonekana katika Jaduweli nambari 3:

Jaduweli nambari 3: Marekebisho ya Umeme Katika Vituo Vya Maji kwa Kipindi cha Julai 2017 – Machi 2018

UNGUJA				PEMBA			
1.	Donge Mbiji	8.	Mbweni ZSSF	1.	Chambani	9.	Mkanyageni
2.	Jambiani Kivuli	9.	SS Metha	2.	Finya	10.	Mtambile
3.	Kandwi	10.	Mfenesini	3.	Kwa Bimumwa	11.	Mtambwe Kaskazini
4.	Kinduni	11.	Muembe Mchomeke N13	4.	Kwa Changawe	12.	Njuguni,
5.	Kisongoni	12.		5.	Kwa Mkoba	13.	Shumba Viamboni
6.	Machui N6		Tinga Tinga (Tumbatu),	6.	Mahuduthi	14.	
7.	Makunduchi Uandani	13.	Ukongoroni	7.	Mbuzini	15.	Tumbe-Saninga
8.	Masingini			8.	Mfikiwa	16.	Wingwi

v. Kutoa Elimu Kwa Watumiaji Wa Maji

- 62. Mheshimiwa Spika,** Mamlaka ya Maji katika Mwaka wa Fedha 2017/2018 imefanya kazi kubwa ya utoaji wa elimu na uhamasishaji wa jamii juu ya umuhimu wa kuchangia huduma ya maji na kutunza miundombinu ya maji. Maeneo yaliyohamasishwa ni pamoja na Kianga, Mwera, Taveta, Migombani, Gulioni, Makadara, Dunga, Bungu, Jendele, Pwani Mchangani, Chaani Masingini, Mkokotoni, Tumbatu, Kitope, Kazole, Kilombero, Mtende Kizimkazi Mkunguni, Kizimkazi Dimbani, Mtende na Kibuteni kwa Unguja na Wete Mijini, Wilaya yote ya Chake na Mkoani Mjini kwa upande wa Pemba.

vi. Kujenga/Matengenezo ya “Well – Head”

- 63. Mheshimiwa Spika,** Mamlaka ya Maji imefanikiwa kujenga na kufanya matengenezo ya “Well-head” katika maeneo ya Mwanakwerekwe C, Uwanja wa Mao Tse Tung, Chaani Masingini, Magogoni, Welezo (2), Ziwani, Basra, Mzungu Punda, Kijitoupele, Tomondo, Jambiani Kivuli, Kigongoni, Mlilile, Mbweni ZSSF, Mikuyuni, Kilindi No.2 na Ukongoroni kwa Unguja na Kwa Sharifu Ali, Changaweni na Shumbaviamboni, Wete-3 na Wete-5 kwa Pemba.

vii. Ufungaji Wa Mita Na Usajili Wa Wateja Wapya Wa Maji

- 64. Mheshimiwa Spika**, Wizara yangu kupitia Mamlaka ya Maji katika kipindi cha Julai 2017 hadi Machi 2018 imefanikiwa kusajili wateja wapya 2,743 ambapo 2011 ni kwa upande wa Unguja na 732 kwa Pemba.

Aidha, Mamlaka imefanikiwa kufunga mita 1,398 ambapo mita 691 kwa Unguja na mita 707 ni kwa Pemba. Mita hizo zilifungwa katika maeneo ya Gulioni, Kihinani Migombani, Melinne, Kilimani, Matemwe, Jambiani, Shangani, Bububu, Chukwani na Michenzani kwa Unguja na maeneo mbali mbali ya Chake Chake, Mkoani, Wete na Micheweni kwa Pemba.

viii. Kuvilinda, Kuvitunza na Kuviwekea Uzio Vianzio Vya Maji

- 65. Mheshimiwa Spika**, miongoni mwa majukumu ya Mamlaka ya Maji ni usimamizi, utunzaji na uhifadhi wa rasilimali maji. Katika kutekeleza hayo, Mamlaka ya Maji imeendeleza kazi ya upandaji wa miti katika maeneo ya Mwanyanya ambapo jumla ya miti 400 imefanikiwa kupandwa. Aidha kazi ya uendelezaji wa uzio wa Mwanyanya inaendelea.

ix. Ukusanyaji Wa Mapato

- 66. Mheshimiwa Spika**, Mamlaka ya Maji Zanzibar katika Mwaka wa Fedha 2017/2018 ilijipangia kukusanya jumla ya **Tsh Bilioni 5.9** kutokana na mauzo ya maji na mauzo mengineyo. Hadi kufikia Machi, jumla ya **Tsh Bilioni 2.4** zimekusanywa sawa na asilimia **41** ya makadirio.

IDARA YA NISHATI NA MADINI

- 67. Mheshimiwa Spika**, Kwa Mwaka wa Fedha wa 2017/2018 Idara ya Nishati na Madini ilisimamia na kutekeleza mambo yafuatayo:-

i. Mradi wa Kuijengea Uwezo Sekta ya Nishati

- 68. Mheshimiwa Spika**, katika utekelezaji wa Mradi wa Kuijengea Uwezo Sekta ya Nishati ikiwa ni sehemu ya utekelezaji wa Sera ya Nishati, Wizara kwa kushirikiana na Serikali ya Sweden, na Kampuni ya "Multiconsult ASA" ya nchini Norway inaendelea na utekelezaji wa mradi huo ambapo mambo yafuatayo yametokelezwa:-

- a) Utafiti wa Awali wa taarifa za Nishati Nchini, - "*Energy Base-line Study*" na Kuandaa Mfumo Mkuu wa Kuhifadhi Takwimu za Nishati - "*Energy Statistics Database*"

- 69. Mheshimiwa Spika**, baada ya kukamilika kwa kazi ya ukusanyaji wa Takwimu za Nishati kwa kipindi cha miaka kumi iliyopita, Idara imeendelea na ukusanyaji wa

takwimu za sasa ambapo hadi kufikia mwezi wa Machi 2018 mfumo wa takwimu umefikia katika hatua za majaribio chini ya Usimamizi wa Mshauri Elekezi.

b) Mpango Mkuu wa Matumizi Bora ya Nishati, - *“Energy Efficiency Master Plan”*

70. Mheshimiwa Spika, uongozi wa Wizara na wafadhili wa Sekta ya Nishati walikubaliana kuwa Mpango Mkuu wa Matumizi Bora ya Nishati uhamishwe kutoka ufadhili wa “SIDA” na badala yake utekelezwe chini ya Mradi wa Nishati Mbadala kwa nia ya kutumia fedha za kazi hiyo kwa kujengea uwezo taasisi ya ZURA. Chini ya mradi wa Nishati Mbadala, Mpango Mkuu huo umetekelezwa katika ngazi ya rasimu ya awali na kazi hiyo inaendelea.

c) Kujengea Uwezo Idara ya Nishati na Madini, Shirika la Umeme Zanzibar (ZECO), Mamlaka ya Udhibiti wa Huduma za Maji na Nishati (ZURA) na Idara ya Mipango Sera na Utafiti

71. Mheshimiwa Spika, kazi ya kuwajengea uwezo watendaji wa taasisi husika zimeendelezwa ambapo ziara mbili (2) za kimafunzo nchini Afrika Kusini, Uganda ziara moja (1) na jumla ya semina (15) za mafunzo ya ndani zimefanywa kwa wafanyakazi wa taasisi za Nishati.

d) Kutoa Uelewa wa Masuala ya Nishati, - *“Awareness Campaign”*

72. Mheshimiwa Spika, Idara ya Nishati na Madini inaendelea na kutoa elimu kuhusiana na Nishati Mbadala ambapo hadi kufikia mwezi wa Machi 2018, jumla ya semina za ndani (14) zimeshaendeshwa Unguja na Pemba na ziara za kimasomo mbili (2) Tanzania Bara na moja (1) nchini Rwanda. Semina hizo zilikusudiwa taasisi mbali mbali zikiwemo za Serikali na binafsi. Ziara kama hizo zinakusudiwa kuendelezwa kwa viongozi wa Serikali kwa nia ya kuwajengea uwezo katika fani ya Nishati Mbadala. Aidha, jumla ya taasisi za habari (17) za redio na teleisheni zimetumika katika kutoa elimu kwa wananchi ikiwemo Shirika la Utangazaji la ZBC, Redio Micheweni na “Zanzibar Cable”.

e) Kufanya mapitio ya Sera ya Nishati ya mwaka 2009 na utungaji wa Sheria ya Nishati ya Zanzibar *“Zanzibar Energy Act”*

73. Mheshimiwa Spika, mapitio ya Sera ya Nishati yamekamiliwa kwa hatua ya Rasimu ya awali. Hata hivyo kutokana na maoni ya wadau imependekezwa kuimarishwa kwa rasimu hiyo ilingane na muundo wa Sera ya Mafuta na Gesi Asilia ili ziwe katika muundo mmoja kissekta kazi ambayo inaendelea. Utayarishaji wa Sheria ya Nishati utaendelea baada ya kukamilika kwa Sera ya Nishati inayotazamiwa kukamilika Mwezi wa Juni 2018.

ii. Utekelezaji wa Mradi wa Nishati Mbadala Unaofadhiliwa na Umoja wa Nchi za Ulaya (EU)

- 74. Mheshimiwa Spika**, Serikali inaendelea na azma yake ya kukamilisha Mradi wa Utafiti wa Nishati Mbadala ili kujua uwezekano wa Zanzibar kuzalisha Umeme kwa kutumia nishati ya Jua na Upepo. Taarifa ya awali ya utafiti iliyowasilishwa Serikalini mwezi wa Agosti 2017, imeonesha uwezekano wa kuzalisha umeme kwa kutumia nishati ya jua na Serikali imeshauriwa kuanzisha uwekezaji katika nishati hiyo. Kwa sasa matayarisho kwa ajili ya uwekezaji huo yanaendelea na mazungumzo kati ya Serikali ya Mapinduzi ya Zanzibar, Washirika wa Maendeleo na Makampuni mbali mbali yanaendelea katika kufikia utekelezaji ambao utakuwa na maslahi kwa Zanzibar.

Aidha, kwa upande wa uwekezaji wa Nishati ya Upepo, takwimu za utafiti huo ziliashiria kuwepo kwa uwezekano wa matumizi ya nishati hiyo, hata hivyo ilishauriwa kuwa utafiti huo uendelee kwa kipindi cha mwaka mmoja zaidi ili kupata takwimu za uhakika ambazo zitawezesha kuvutia wawekezaji wengi katika soko la kimataifa. Kazi hiyo inaendelea chini ya Mshauri Elekezi wa Kampuni ya GOPA-INTEC kutoka Ujerumani kwa kuimarisha minara na vifaa vyake ili kufikia viwango vinavyotakikana ambavyo vitaweza kutoa taarifa za uhakika na zenye sifa ya kuvutia wawekezaji.

- 75. Mheshimiwa Spika**, kampuni ya MWH kutoka Ubelgiji iliyoajiriwa kutoa ushauri elekezi katika kuandaa mazingira ya kisheria, utoaji wa leseni (Regulatory & Licensing requirements) na uchambuzi wa kina wa gharama na faida ya Miradi (Cost-Benefit Analysis) kwa ajili ya uwekezaji, tayari imekamilisha *rasimu ya kanuni zinazohusiana na nishati mbadala* pamoja na kutoa elimu ya uelewa. Kampuni hii inatarajiwa kukamilisha kazi zake ifikapo mwezi wa Juni 2018.

SHIRIKA LA UMEME (ZECO)

- 76. Mheshimiwa Spika**, katika kuendeleza juhudi za kusambaza na kuimarisha hali ya upatikanaji wa huduma bora ya Umeme na iliyo ya uhakika hapa Zanzibar, Shirika la Umeme limeendeleza kazi ya usambazaji na uimarishaji wa miundo mbinu ya Umeme katika maeneo mbali mbali ya Unguja na Pemba.

Utekelezaji wa kazi hizo umechangia kwa kiwango kikubwa kuleta ufanisi katika kukuza Ustawi wa Jamii na Pato la Taifa.

- 77. Mheshimiwa Spika**, katika Mwaka wa Fedha 2017/2018, Shirika lilikadiria kukusanya mapato ya **Tsh 128,222,588,849** kutokana na biashara ya kuuza Umeme na huduma nyenginezo zinazotolewa kwa wananchi. Hadi kufikia tarehe 31 Machi, 2018 Shirika limekusanya jumla ya **Tsh 86,777,449,703.15** sawa na asilimia **68** ya makadirio ya Mwaka.
- 78. Mheshimiwa Spika**, kwa upande wa matumizi, Shirika lilikadiria kutumia **Tsh 126,682,331,636**. Hadi kufikia tarehe 31 Machi, 2018 Shirika limetumia **Tsh 77,524,732,677** sawa na asilimia **61** ya Makadirio.

UTEKELEZAJI WA KAZI ZA KAWAIDA

i. Uimarishaji wa Miundombinu ya Umeme

79. **Mheshimiwa Spika**, Shirika limeendelea na utekelezaji wa Mikakati ya kuimarisha njia za kusambazia Umeme kwa lengo la kuimarisha upatikanaji wa huduma bora na salama ya umeme Mjini na vijijini. Hadi kufikia tarehe 31 Machi 2018, Shirika limefanikiwa kubadilisha waya chakavu zenye urefu wa kilomita 16.6, nguzo mbovu 1,669 na kupima transfoma 563 kwenye maeneo ya Mijini na Vijijini pamoja na kuzifanyia marekebisho Transfoma zilizobainika kuwa na kasoro ili kuhakikisha huduma bora ya Umeme inapatikana wakati wote.

UTEKELEZAJI WA MIRADI YA MAENDELEO

i. Usambazaji wa Umeme Vijijini.

80. **Mheshimiwa Spika**, hadi kufikia Machi 2018, Shirika la Umeme limefanikiwa kupeleka huduma ya Umeme katika vijiji 42 vya Unguja na Pemba pamoja na kukamilisha usambazaji Umeme Kisiwa cha Fundo. Kwa ufanunuzi zaidi naomba angalia **kiambatanisho "F"**.

Katika ufanikishaji wa kazi hizo, Shirika limetumia jumla ya **Tsh 2,272,165,781** kwa ajili ya ununuzi wa vifaa vya umeme vikiwemo waya, nguzo, transfoma pamoja na malipo ya fidia za mali na mazao ya wananchi yaliyoathiriwa na utekelezaji wa kazi hizo.

ii. Mradi wa Ufungaji wa Mita za TUKUZA

81. **Mheshimiwa Spika**, Shirika limefanikiwa kubadilisha mita za kawaida 10,141 na kufunga mita za TUKUZA. Lengo la mradi huu ni kukuza ukusanyaji wa mapato ya Shirika.

MAMLAKA YA UDHIBITI WA UTAfutaji NA Uchimbaji wa Mafuta NA GESI (ZPRA)

82. **Mheshimiwa Spika**, Mamlaka ya Udhhibiti wa Utafutaji na Uchimbaji wa Mafuta na Gesi Asilia ni taasisi yenye jukumu la kusimamia na kudhibiti shughuli zote za Utafutaji na Uchimbaji wa Mafuta na Gesi Asilia Zanzibar. Kwa Mwaka wa Fedha 2017/2018, Mamlaka hii ilisimamia na kutekeleza mambo yafuatayo: -

i. Kuandaa Rasimu za Kanuni na Miongozo ya Kusimamia Shughuli za Utafutaji na Uchimbaji wa Mafuta na Gesi Asilia

83. **Mheshimiwa Spika**, Mamlaka imeshaandaa rasimu 9 za Kanuni na Rasimu 4 za Miongozo kama zinavyoonekana katika Jaduweli nambari 5:

Jaduweli Nambari 5: Rasimu za Kanuni na Rasimu za Miongozi Zilizotayarishwa kwa Kipindi cha Julai 2017 – Machi 2018

SN	RASIMU ZA KANUNI (REGULATIONS)		RASIMU ZA MIONGOZO (GUIDELINES)
1.	Matumizi ya bidhaa za Zanzibar na Wafanyakazi Wazanzibari (Local Content and Local Participation Regulations)	1.	Uhifadhi wa Mazingira (Environmental Management)
2.	Jukumu la Kuchangia Katika Maendeleo ya Jamii (Corporate Social Responsibility Regulations)	2.	Uhifadhi wa viumbe vya baharini (Marine Mammals Protection)
3.	Kanuni za Kuripoti na Kuwasilisha Taarifa za Mafuta na Gesi Asilia (Petroleum Data Reporting and Submission Regulations)	3.	Vibali na Ruhusa (Permit and Consent)
4.	Kanuni za Matumizi ya Fedha (Financial Regulations)	4.	Vibali vya kufanya kazi katika Sekta ya Mafuta na Gesi Asilia (Permits).
5.	Kanuni za Kufanya Kazi za Mitetemo (Seismic Regulations)		
6.	Kanuni za Wafanyakazi (Staff Regulations)		
7.	Kanuni za Utaratibu wa Zabuni (Tendering Process Regulations) kuhusu Utafutaji na Uchimbaji wa Mafuta na Gesi Asilia.		
8.	Kanuni Kuhusu Kibali cha Awali (Reconnaissance Permit Regulations) cha Utafutaji wa Mafuta na Gesi Asilia.		
9.	Kanuni Zinazohusiana na Ugawanyaji wa Vitalu (Graticulation Regulations).		

84. Mheshimiwa Spika, rasimu zote hizo zipo katika hatua ya kusambazwa kwa wadau ili waweze kutoa michango yao kabla ya kutolewa rasmi.

ii. Kujenga Uelewa kwa Wananchi Katika Masuala Mbali Mbali Yanayohusiana na Mafuta na Gesi Asilia

85. Mheshimiwa Spika, Mamlaka imetekeleza lengo hilo kwa kuendesha programu 99 za kujenga uelewa kwa wananchi wa Unguja na Pemba kupitia vyombo vya habari, mikutano ya wananchi katika Shehia, taasisi na makundi mbali mbali ambapo washiriki walipata fursa ya kutoa maoni yao pamoja na kujibiwa maswali waliyokuwa wakiyauliza. Lengo kuu la programu hizi ni kutoa elimu ya shughuli za utafutaji na uchimbaji wa Mafuta na Gesi Asilia hapa Zanzibar sambamba na kuitambulisha rasmi Mamlaka ya Udhhibiti wa Utafutaji na Uchimbaji wa Mafuta na Gesi Asilia.

- 86. Mheshimiwa Spika**, jumla ya vipindi 10 vya Televisheni na Redio kupitia Shirika la Utangazaji Zanzibar (ZBC), kituo cha Zanzibar Cable Television na kituo cha Redio cha Swahiba FM vilirushwa hewani ili kuwawezesha wananchi wa maeneo mbali mbali ya Mijini na Vijijini kupata uelewa kuhusu mipango ya Serikali ya Mapinduzi Zanzibar kwa mustakbali wa maendeleo ya uchumi wa Zanzibar kupitia sekta hii ya Mafuta na Gesi Asilia.

Mbali na programu hizo za Televisheni na Redio, Mamlaka imefanikiwa kuendesha programu nyengine 89 kupitia mikutano iliyoshirikisha taasisi na makundi mbali mbali zikiwemo Kamati za Ulinzi na Usalama za Mikoa yote mitano ya Zanzibar, skuli mbali mbali za Unguja na Pemba pamoja na kuendesha mikutano na wananchi wa shehia mbali mbali za Unguja na Pemba. Kwa ufafanuzi zaidi naomba angalia kiambatanisho “G”.

- 87. Mheshimiwa Spika**, ninaimani kuwa programu hizi zimesaidia kwa kiasi kikubwa kujenga uelewa kwa wananchi na taasisi mbali mbali zilizopo hapa nchini ambapo matarajio ya Mamlaka na Wizara yangu kwa ujumla ni wananchi kuunga mkono zoezi hili kwa asilimia mia moja na hivyo kuondokana na changamoto zinazoweza kujitokeza ikiwemo kuhujumiwa kwa vifaa vinavyotumika katika zoezi hili. Vile vile, programu hizi zitawasaidia wananchi kujua masuala mbali mbali yakiwemo masuala ya fidia ya mali zao, usalama, afya na mazingira. Hivyo, ninawaomba Waheshimiwa Wajumbe wa Baraza hili Tukufu waungane nasi katika kuwashajihisha wananchi wa majimbo yao kwamba wawe tayari kushiriki katika programu hizi kila zinapoendeshwa ili waweze kunufaika nazo.

iii. Kufanya Majadiliano na Kampuni Mbali Mbali Kuhusiana na Mikataba ya Mafuta na Gesi Asilia.

- 88. Mheshimiwa Spika**, Mamlaka ya Udhhibiti wa Utafutaji na Uchimbaji wa Mafuta na Gesi Asilia kwa kushirikiana na Wizara ya Ardhi Nyumba Maji na Nishati, Wizara ya Fedha na Mipango pamoja na Afisi ya Mwanasheria Mkuu wa Serikali ya Mapinduzi ya Zanzibar inaendelea na majadiliano na Kampuni ya RAKGAS kwa Kitalu cha Pemba-Zanzibar ili kuweza kufunga Mkataba na Serikali ya Mapinduzi Zanzibar (Petroleum Sharing Agreement - PSA). Aidha, baada ya kumalizika kwa mazungumzo na Kampuni hiyo, Mamlaka itaanza mazungumzo na Kampuni nyenginezo zinazohitaji kuwekeza katika biashara hii hapa Zanzibar.

iv. Kusimamia Zoezi la Utafutaji wa Mafuta na Gesi Asilia Zanzibar Kwa Njia ya Anga (Full Tensor Gravity Survey - FTG)

- 89. Mheshimiwa Spika**, zoezi hili lilifanyika kwa maeneo ya Kitalu cha Pemba – Zanzibar kwa madhumuni ya kuangalia miamba yenye uwezo wa kuhifadhi Mafuta na Gesi Asilia. Zoezi hili lilifanywa na Kampuni ya BELL GEOSPACE ya nchini Scotland na lilichukua muda wa wiki 6 kukamilika kwake. Matokeo ya Utafiti huu wa Njia ya Anga ni kupatikana kwa mistari inayotumika katika utafiti wa njia ya mtetemo kwa upande wa baharini na nchi kavu ambao ndio unaendelea kwa sasa.

v. Kusimamia Zoezi la Mtetemo Baharini (Offshore Seismic Survey)

- 90. Mheshimiwa Spika**, Mamlaka ilisimamia kikamilifu zoezi hili la Utafutaji wa Mafuta na Gesi Asilia kwa njia ya mtetemo kwa maeneo ya baharini katika Kitalu cha Pemba – Zanzibar. Zoezi hilo lililofanywa na Kampuni ya BGP kutoka nchini China lilianza tarehe 28 Oktoba 2017 hadi 28 Novemba 2017. Jumla ya mistari 66 yenye urefu wa Kilomita 2815.6 ilifanyiwa utafiti katika eneo la baharini ambapo wataalamu wa Serikali ya Mapinduzi ya Zanzibar walishiriki kikamilifu wakati wa kuendesha zoezi hilo ambalo lengo lake ni kuangalia maumbile (features) ya miamba yenye uwezo wa kuhifadhi Mafuta na Gesi Asilia.

vi. Kusimamia Zoezi la Mtetemo Kwa Maeneo ya Nchi Kavu na Maji Madogo (Onshore and Transition Zones Seismic Survey)

Mheshimiwa Spika, Mamlaka inaendelea kusimamia zoezi la mtetemo kwa upande wa nchi kavu na maji madogo (Onshore and Transition Zones Seismic Survey). Zoezi hili linafanywa na Kampuni ya BGP kutoka Nchini China na linategemewa kuchukuwa muda wa miezi 8 (miezi minne kwa Unguja na minne kwa Pemba). Kwa upande wa Unguja, zoezi hili lilianza rasmi tarehe 8 Februari 2018 ambapo jumla ya mistari 13 inafanyiwa utafiti na zoezi hilo linategemewa kukamilika mwezi wa Juni 2018. Kwa upande wa Kisiwa cha Pemba zoezi hilo linategemewa kuanza mwezi wa Agosti 2018 ambapo jumla ya mistari 15 inatarajiwa kufanyiwa utafiti na kuchukua miezi minne hadi kumalizika kwake.

- 91. Mheshimiwa Spika**, kabla ya kuanza utekelezaji wa zoezi hili, Mamlaka kwa kushirikiana na Kampuni husika hufanya ukaguzi (Surveying) kwa maeneo yote yanayopitiwa na mistari ya utafiti ili kuwatambua wamiliki wa maeneo husika, kutafuta vibali mbali mbali, kutengeneza njia (route survey and site clearance) kwa ajili ya kufanya mtetemo na kutoa uelewa kwa wananchi katika maeneo yanayopitiwa na utafiti huo.

UTEKELEZAJI WA KAZI ZA KAWAIDA

- 92. Mheshimiwa Spika**, kwa upande wa kazi za kawaida, Mamlaka ya Udhibiti wa Utafutaji na Uchimbaji wa Mafuta na Gesi Asilia Zanzibar katika Mwaka wa Fedha 2017/2018 imetekeleza mambo yafuatayo: -

i. Kushiriki Katika Masuala Yote Ya Mafuta Na Gesi Asilia Ya Kitaifa, Kikanda Na Kimataifa.

- 93. Mheshimiwa Spika**, katika kutekeleza kazi hii, Mamlaka imefanikiwa kushiriki mikutano mitatu (3) ya Jumuiya ya Afrika Mashariki katika masuala ya Mafuta na Gesi Asilia iliyofanyika Nairobi, Kenya. Mikutano hiyo imesaidia kubadilishana uzoefu katika masuala ya usimamizi na uendelezaji wa sekta ya Mafuta na Gesi Asilia, kuitangaza Mamlaka yetu nje ya nchi pamoja na kuwashawishi washirika wa maendeleo katika kuisaidia Zanzibar.

ii. Kuendelea Kushirikiana Na Washirika Wa Maendeleo Katika Mafunzo Ya Masuala Ya Usimamizi Wa Mafuta Na Gesi Asilia.

- 94. Mheshimiwa Spika,** katika jitihada za kushirikiana na Washirika mbali mbali wa maendeleo, Mamlaka inaendelea kushirikiana na washirika hao wa maendeleo ikiwemo OfD ya Nchini Norway. Aidha, wafanyakazi wa Mamlaka wanashiriki katika mafunzo mbali mbali kwa kadri ya fursa zinavyopatikana kwa lengo la kuwajengea uwezo zaidi katika usimamizi wa rasilimali ya Mafuta na Gesi Asilia.

iii. Kuimarisha Mazingira Ya Kazi Kwa Watendaji

- 95. Mheshimiwa Spika,** katika jitihada za kuhakikisha kuwa watendaji wa Mamlaka hii wanakuwa na mazingira bora ya kufanyia kazi, Mamlaka ya Udhhibiti wa Utafutaji na Uchimbaji wa Mafuta na Gesi Asilia imefanikiwa kulifanyia ukarabati mkubwa jengo la zamani la Benki ya Watu wa Zanzibar lililopo Forodhani mjini Unguja ambalo limekabidhiwa na Serikali kwa Mamlaka kwa ajili ya kuanzisha ofisi yake. Ukarabati wa jengo hilo ulianza Julai 2017 na kukamilika mwishoni mwa Septemba 2017 ambapo Mamlaka ilihamia rasmi.

MAMLAKA YA UDHIBITI WA HUDUMA ZA MAJI NA NISHATI (ZURA)

- 96. Mheshimiwa Spika,** Mamlaka ya Udhhibiti wa Huduma za Maji na Nishati Zanzibar (ZURA) imeanzishwa kwa lengo la kuwa ni Mdhhibiti na Msimamizi Mkuu wa masuala yote yanayohusiana na huduma za Maji na Nishati Zanzibar. Nishati zinazosimamiwa na ZURA ni Umeme, Mafuta, Gesi Asilia na Nishati nyengine yoyote ambayo itakuwa inazalisha umeme.
- 97. Mheshimiwa Spika,** katika Mwaka wa Fedha 2017/2018, Mamlaka ilikadiria kukusanya mapato ya **Tsh 16,974,000,000** kutokana na Tozo ya Udhhibiti wa huduma inazozisimamia, maombi ya Leseni na Usajili, faini na vyanzo venginevyo ikiwemo mauzo ya zabuni na ufadhili.

Hadi kufikia tarehe 31 Machi, 2018 Mamlaka imekusanya jumla ya **Tsh 14,156,147,162** sawa na asilimia 83 ya makadirio.

- 98. Mheshimiwa Spika,** Mamlaka imeandaa Mpango Mkakati wa Miaka mitano kuanzia 2017/2018 – 2021/2022 ambao ndio Dira ya kazi za Mamlaka na kuiongoza kwenye mafanikio kwa miaka mitano ijayo. Aidha, Mamlaka imeendelea kuandaa Kanuni za kusimamia udhibiti wa utoaji wa huduma za Maji, Umeme na Nishati ambapo hadi kufikia Machi 2018, jumla ya kanuni 9 zimeandaliwa.
- 99. Mheshimiwa Spika,** katika juhudi za kuimarisha mazingira bora ya utendaji wa kazi, Mamlaka tayari imeanza kutekeleza shughuli za ujenzi wa jengo la ofisi na unatarajiwa kukamilika mnamo Mwaka wa Fedha 2019/2020.

Aidha, kwa upande wa kuwajengea uwezo watendaji wa Mamlaka, kwa Mwaka wa Fedha 2017/2018 jumla ya wafanyakazi 15 wamejengewa uwezo kwa njia za mafunzo na ziara za ndani na nje ya Nchi.

100. **Mheshimiwa Spika**, Mamlaka tayari imeandaa nyenzo za kutatua migogoro itakayowasilishwa Mamlaka kutoka kwa wadau wake, ZAWA, ZECO, kampuni za mafuta, wauzaji wa gesi na watumiaji (Customer Complaint Regulation). Aidha Shughuli za uhamasishaji wa jamii juu ya uwepo wa ZURA, kazi zake na Dira yake zimefanikiwa kutekelezwa ambapo jumla ya makongamano 6 na kwa waandishi wa habari zilifanyika.
101. **Mheshimiwa Spika**, mfumo wa pamoja wa uletaji wa mafuta (Bulk Procurement System) umeandaliwa na upo katika kupitiwa upya. Aidha Mfumo wa kuweka alama za mafuta (Petroleum Inspection and Marking System) umeandaliwa na unatumika kwa udhibiti wa uchakachaji ambapo uingizaji wa mafuta ya taa umepungua.
102. **Mheshimiwa Spika**, Utafiti wa maeneo yanayohitaji miundombinu mipya au kuboreshwa kwa ajili ya usambazaji wa huduma umefanyika na changamoto za utoaji wa huduma zimetambulikana ikiwemo ukosefu wa matangi makubwa ya kuhifadhia mafuta na Bandari ya Mafuta.
103. **Mheshimiwa Spika**, Upembuzi Yakinifu wa awali (Pre Feasibility Study) kwa eneo la uwekezaji wa Bohari na Bandari ya Mafuta liliopo Mangapwani/Bumbwini umefanyika na ripoti yake ilipelekwa Baraza la Mapinduzi na kuridhiwa kwa kuendelea na Upembuzi Yakinifu kamili (Feasibility study)
104. **Mheshimiwa Spika**, kwa Mwaka wa Fedha 2017/2018, katika kutekeleza Programu ya Usimamizi wa Huduma za Maji na Nishati jumla ya **Tsh 41,438,242,000** ziliidhinishwa kutumika. Hadi kufikia Machi, 2017, fedha zilizoingizwa ni **Tsh 18,040,931,962** sawa na asilimia **43.5%** ya makadirio.

PROGRAMU KUU – PN0106: USIMAMIZI WA MAZINGIRA NA MABADILIKO YA TABIA NCHI

105. **Mheshimiwa Spika**, Lengo la programu hii ni kuimarisha uhifadhi na utunzaji wa mazingira pamoja na kuratibu masuala ya mabadiliko ya tabianchi Zanzibar. Programu hii inatekelezwa na Mamlaka ya Usimamizi wa Mazingira Zanzibar (ZEMA) pamoja na Idara ya Mazingira.
106. **Mheshimiwa Spika**, Kwa Mwaka wa Fedha 2017/2018, Mamlaka ya Usimamizi wa Mazingira Zanzibar na Idara ya Mazingira zilifanikiwa kutekeleza shughuli zilizopangwa kama ifuatavyo:
 - i. **Kufanya Operesheni za kusimamia marufuku ya mifuko ya plastiki**

107. Mheshimiwa Spika, Jumla ya operesheni 59 zimefanyika ambapo watu 94 wamekamatwa na wameshahukumiwa na kutozwa faini ya jumla shilingi 11,605,000/-. Katika operesheni hizo, jumla ya kilo 136 za mifuko ya plastiki zimekamatwa.

ii. Kufanya Ziara Za Ufuatiliaji Wa Kimazingira

108. Mheshimiwa Spika, Jumla ya maeneo 60 (sawa na asilimia 95) yaliyoathirika kimazingira kwa uchimbaji wa kifusi na uchimbaji mchanga katika Wilaya ya Wete, Mkoani; Micheweni na Chake Chake kwa Pemba; na Wilaya ya Kusini na Kati kwa Unguja yamefuatiliwa kimazingira. Aidha, maeneo ya Wilaya ya Kusini na Kati yaliyotembelewa yameshatayarishiwa ramani kwa ajili ya kusaidia katika urejeshaji wa maeneo hayo.

Sambamba na hayo, ufuatiliaji wa maeneo ya Kizingo (Tuta la kuzuwia maji ya bahari), Malindi (ukuta wa ras-el-hema), eneo linalojaa maji Basra Mtoni Kidatu pamoja na uchafuzi wa mazingira katika Kiwanda cha chicha Muungano umefanyika. Maeneo yote hayo yametolewa miongozo ya kimazingira. Pia ufuatiliaji wa kimazingira umefanyika katika eneo la Shauri Moyo kwenye programu ya majaribio ya kutenganisha taka na utengenezaji wa mbolea.

iii. Kusimamia Tathmini za Kimazingira Kwa Miradi

109. Mheshimiwa Spika, hadi kufikia mwezi wa Machi 2018, jumla ya miradi 46 imefanyiwa tathmini za athari za kimazingira na kupewa vyeti vya aina tofauti vya kimazingira. Masharti ya kimazingira yameambatanishwa na vyeti hivyo kwa ajili ya kuhakikisha kuwa miradi hiyo inaendelezwa bila ya kuwa na uharibifu na uchafuzi mkubwa wa mazingira.

iv. Kufanya Ziara Za Ufuatiliaji Wa Miradi Ya Kiuchumi Na Kimaendeleo

110. Mheshimiwa Spika, jumla ya miradi 70 ya Mahoteli imefanyiwa ufuatiliaji wa kimazingira katika maeneo mbali mbali ya Zanzibar (Unguja 42 na Pemba 28). Kutokana na ufuatiliaji huo, miradi mingi imeonekana kuanza kutekeleza masharti ya mazingira, hata hivyo juhudi zaidi zinahitaji kuchukuliwa katika kuhakikisha kuwa miradi ya uwekezaji na maendeleo inazingatia ipasavyo masharti ya kimazingira

v. Kukuza Uelewa Na Ushiriki Wa Jamii Katika Utunzaji Na Uhifadhi Wa Mazingira

111. Mheshimiwa Spika, katika kipindi cha Julai 2017 hadi Machi, 2018, jumla ya Vipindi 8 vya redio na vipindi sita (6) vya TV vya mazingira vimetayarishwa na kurushwa kwa ajili ya kukuza uelewa na ushiriki wa jamii katika utunzaji na uhifadhi wa mazingira.

Vipindi vya redio vilikuwa vinahusu mazingira na maafa; mazingira na afya ya jamii, mmong'onyoko wa fukwe, tathmini za athari za kimazingira, usimamizi wa taka, marufuku ya mifuko ya plastiki na vipindi viwili vya upandaji na uhifadhi wa mikoko.

Aidha, vipindi vya TV vilikuwa vinahusu hifadhi ya Mazingira na miaka 54 ya Mapinduzi ya Zanzibar, maana ya mazingira na umuhimu wake, Upandaji wa mikoko kwa ajili ya kupunguza athari za mmongo'nyoko wa fukwe, upandaji wa mikoko na mabadiliko ya tabianchi katika eneo la Kisakasaka, upandaji wa mikoko na mabadiliko ya tabianchi eneo la Bumbwini na umuhimu wa vilabu vya mazingira vya maskuli katika kulinda mazingira.

vi. Kuandaa Kanuni juu ya sheria mpya ya Mazingira ya Mwaka 2015

- 112. Mheshimiwa Spika,** Jumla ya Kanuni mbili za mazingira zilitayarishwa ambazo ni Kanuni ya Usimamizi wa taka hatarishi (1) na Kanuni ya Usimamizi wenye Uwiano wa Ukanda wa Pwani (1). Kanuni hizo zipo katika hatua za kuwasilishwa katika Kamati ya Uongozi ya Wizara kwa hatua zilizosalia. Aidha, Muongozo wa Usimamizi wa Taka na Muongozo wa Tathmini ya Athari za Mazingira ilitayarishwa na ipo katika hatua za kupelekwa kwa wadau.

vii. Kutembelea Vilabu Vya Mazingira Vya Maskuli

- 113. Mheshimiwa Spika,** Jumla ya vilabu 36 vya mazingira vya maskulini (Unguja 18 na Pemba 18) vimetembelea. Lengo la kuvitembelea vilabu hivyo ni kuwajenga wanafunzi katika fikra na mwamko wa kulinda na kuhifadhi Mazingira ya maeneo yao.

UTEKELEZAJI WA KAZI ZA MAENDELEO

- 114. Mheshimiwa Spika,** Programu hii ilipangwa kutekelezwa kupitia Mradi wa Kukuza Uwezo wa Kitaifa wa Kuhimili Athari za Mabadiliko ya Tabianchi (ADB – ACCF) ambao uliidhinishwa jumla ya **Tsh 804,733,000** kutoka Benki ya Maendeleo ya Afrika na Mradi wa Kuimarisha Usimamizi wa Mazingira, Maliasili na Mabadiliko ya Tabianchi Zanzibar ambapo jumla ya Shilingi **Tsh 50,000,000** ziliidhinishwa kutoka Serikalini kwa ajili ya kutekeleza Mradi huu.

Fedha za Benki ya Maendeleo ya Afrika hazikuweza kupatikana kwa Mwaka 2017/2018 na inategemewa kupatikana katika Mwaka 2018/2019. Aidha, jumla ya **Tsh 28,000,000** zimepatikana hadi kufikia mwezi wa Machi, 2018 kwa Mradi wa Kuimarisha Usimamizi wa Mazingira, Maliasili na Mabadiliko ya Tabianchi Zanzibar. Kazi zilizofanyika kutokana na fedha hizo ni kufanya ukaguzi wa kina wa kukusanya tarifa za maeneo 10 Unguja na Pemba ambayo yameingia maji ya chumvi kutokana na athari za mabadiliko ya tabianchi. Taarifa hizo zinachambuliwa na kuangalia hatua zinazofaa kuchukuliwa za kuondoa athari ziliopo.

- 115. Mheshimiwa Spika,** kwa Mwaka wa Fedha 2017/2018, katika kutekeleza programu hii jumla ya **Tsh 1,595,431,000** ziliidhinishwa kutumika kwa kazi za kawaida na maendeleo. Hadi kufikia Machi, 2018 programu iliingiziwa jumla ya **Tsh 910,293,729** sawa na asilimia **57.06%** ya makadirio.

MUELEKEO KWA MWAKA WA FEDHA 2108/2019

- 116. Mheshimiwa Spika**, baada ya kutoa maelezo ya utekelezaji wa bajeti ya Wizara yangu kwa Mwaka wa Fedha 2017/2018, sasa naomba kuwasilisha muelekeo wa Bajeti yenye kuzingatia programu ya Wizara ya Ardhi, Nyumba, Maji, na Nishati kwa Mwaka wa Fedha 2018/2019.

Wizara ya Ardhi, Nyumba, Maji, na Nishati ina jumla ya Programu Kuu nne ambazo ni;

Programu PN0101: Uendashaji na Uratibu wa Wizara ya Ardhi

Programu PN0102: Usimamizi na Upangaji wa Matumizi ya Ardhi

Programu PN0103: Uhifadhi na Uimarishaji wa Makaazi

Programu PN0105: Usimamizi wa Huduma za Maji na Nishati

Mheshimiwa Spika, jumla ya **Tsh 98,404,287,000** zinatarajiwa kutumika katika utekelezaji wa Programu hizi nne.

- 117. Mheshimiwa Spika**, naomba sasa uniruhusu kutoa maelezo kuhusu Programu Kuu na Programu ndogo zinazohusiana na Wizara yangu kama ifuatavyo.

PROGRAMU KUU – PN0101: UENDESHAJI NA URATIBU WA WIZARA YA ARDHI

- 118. Mheshimiwa Spika**, programu hii inajukumu la kuimarisha uratibu katika utekelezaji wa kazi za Wizara ambapo matokeo ya muda mrefu yanayotarajiwa ni kukuza ufanisi katika utawala wa rasilimali ardhi pamoja na utoaji wa huduma za kijamii. Programu hii itasimamiwa na Idara ya Mipango, Sera na Utafiti, Idara ya Utumishi na Uendeshaji, na Afisi Kuu Pemba ambapo jumla ya **Tsh 2,250,433,000** zinatarajiwa kutumika kwa utekelezaji wake. Programu hii imegawanyika katika Programu ndogondogo kama ifuatavyo:

Programu ndogo ya Uratibu wa Mipango, Sera na Tafiti za Wizara

- 119. Mheshimiwa Spika**, dhumuni la programu hii ni uratibu wa shughuli za Wizara kwa Ufanisi. Kwa Mwaka wa Fedha 2018/2019 programu hii imepanga Kuratibu na kuandaa Mipango na Miongozo ya Kisera ya utekelezaji wa kazi za Wizara, kuratibu uandaaji na mapitio ya Sheria zilizochini ya Taasisi za Wizara, kufuatilia na kutathmini utekelezaji wa Programu na Miradi ya Wizara, pamoja na kuandaatafiti kwa ajili ya kuimarisha utoaji wa huduma bora katika sekta za Wizara.
- 120. Mheshimiwa Spika**, ili kuiwezesha program hii kutekeleza majukumu yake kwa Mwaka wa Fedha 2018/2019, naliomba Baraza lako Tukufu kuidhinisha jumla ya **Tsh 266,590,000**

Programu Ndogo ya Utawala na Uendeshaji

- 121. Mheshimiwa Spika**, lengo la kuwepo programu hii ni kusimamia uendeshaji wa kazi za Wizara pamoja usimamizi na uendelezaji wa Rasilimali watu. Kwa Mwaka wa Fedha 2018/2019 programu hii imepanga kuendeleza kutoa huduma za uendeshaji, kuimarisha mazingira ya kazi na kuwajengea uwezo wafanyakazi ili waweze kutekeleza majukumu yao kwa ufanisi.
- 122. Mheshimiwa Spika**, ili kuiwezesha programu hii kutekeleza majukumu yake kwa Mwaka wa Fedha 2018/2019, naliomba Baraza lakoTukufu kuidhinisha jumla ya **Tsh 1, 293,219,000**

Programu Ndogo ya Uratibu wa Uendeshaji wa Shuguli za Wizara Pemba

- 123. Mheshimiwa Spika**, dhumuni la programu hii ndogo ni kuratibu na kusimamia kazi za Wizara ikiwemo programu na miradi ya maendeleo inayotekelezwa Pemba na imelenga kutekeleza kazi zifuatazo: -
- i. Kuimarisha mazingira bora ya kufanyia kazi kwa kuhakikisha huduma za umeme, maji, mtandao, simu, posta, usafiri, vifaa vya kuandikia na vifaa vya compyuta vinapatikana muda wote wa kazi.
 - ii. Kusimamia maslahi ya wafanyakazi ikiwemo likizo, malipo baada ya saa za kazi, na mishahara.
 - iii. Kuimarisha kazi za usimamizi na ufuatiliaji wa programu na miradi ya maendeleo inayotekelezwa Pemba.
 - iv. Kuwapatia mafunzo ya muda mrefu na muda mfupi wafanyakazi.
- 124. Mheshimiwa Spika**, ili kuiwezesha programu hii kutekeleza majukumu yake kwa Mwaka wa Fedha 2018/2019, naliomba Baraza lakoTukufu kuidhinisha jumla ya **Tsh 690,624,000**

PROGRAMU PN0102: USIMAMIZI NA UPANGAJI WA MATUMIZI YA ARDHI

- 125. Mheshimiwa Spika**, Programu hii inajukumu la kuhakikisha usalama wa matumizi ya ardhi kwa maendeleo ya Nchi (security of land tenure). Matokeo ya muda mrefu yanayotarajiwa ni kuwa na matumizi ya ardhi yaliyobora na fanisi. Programu hii inasimamiwa na Kamisheni ya Ardhi, Ofisi ya Mthamini Mkuu wa Serikali na Mahakama ya Ardhi ambapo jumla ya **Tsh 3,459,511,000** zinatarajiwa kutumika.
- 126. Mheshimiwa Spika**, programu hii imegawanyika katika programu ndogo tatu kama ifuatavyo:

Programu Ndogo ya Utawala wa Ardhi

- 127. Mheshimiwa Spika**, dhumuni la programu hii ni kuhakikisha usalama wa umiliki wa Ardhi kwa wananchi ambapo matokeo ya muda mfupi (output) yanayotarajiwa katika utekelezaji wake ni Ugawaji na Usimamizi wa ardhi kwa matumizi mbalimbali, Usajili wa Ardhi, Upimaji na Utoaji wa Ramani za Ardhi pamoja na Upangaji wa Miji na Matumizi ya Ardhi.
- 128. Mheshimiwa Spika**, Programu hii inatekelezwa na Kamisheni ya Ardhi inayojumuisha Idara ya Ardhi, Afisi ya Mrajis wa Ardhi, Idara ya Upimaji na Ramani na Idara ya Mipango Miji na Vijiji.
- 129. Mheshimiwa Spika**, sekta ya ardhi kwa Mwaka wa Fedha 2018/2019 inaazimia kuongeza mchango wa mapato unaotokana na vyanzo vya ardhi kwa asilimia 25 kupitia vianzo vyake vya ukodishwaji wa ardhi, uthamini na utayarishaji wa hati. Aidha, suala la kupunguza migogoro kupitia zoezi la kumtambua mwenye haki ya matumizi ya ardhi litapewa kipaumbele ili kuongeza usalama wa umiliki na utumiaji wa ardhi. Kwa upande wa udhibiti wa ardhi za kilimo na eka tatu, jitihada za ufuatiliaji wa ardhi hizo zitaengezwa na kuzishirikisha Serikali za Wilaya na Shehia husika ili kuhakikisha upatikanaji wa mafanikio.
- 130. Mheshimiwa Spika**, Wizara ya Ardhi, Nyumba, Maji na Nishati kupitia Kamisheni ya Ardhi imepanga kutekeleza kazi zifuatazo: -
- i. Kutayarisha Hati za Haki ya Matumizi ya Ardhi 1900; Mikataba 140 ya Ukodishaji Ardhi, na Vitambulisho 60 vya Eka tatu pamoja na kuingiza taarifa zake katika Mfumo wa Kompyuta
 - ii. Kuendeleza ukaguzi wa maeneo 140 ya uwekezaji na maeneo 125 ya eka tatu za kilimo.
 - iii. Kufanya kazi za Uthamini wa Ardhi kwa maeneo 320 kwa ajili ya shughuli mbali mbali.
 - iv. Kuendelea na zoezi la kuwatambua wenye haki ya matumizi ya Ardhi kwa viwanja 1,500 Unguja na viwanja 1,000 Pemba.
 - v. Kufanya usajili wa ardhi kwa maeneo 1,200 na Kusajili ardhi 100 za mirathi.
 - vi. Kutayarisha kadi 1,200 za usajili, marejista 10 ya usajili na Jarida la ARDHI la Mwaka.
 - vii. Kufanya mikutano 12 ya kuhamasisha jamii juu ya umuhimu wa kusajili ardhi zikiwemo Ardhi za Mirathi.
 - viii. Kusimamia shughuli za upimaji ambapo viwanja 1,300 vitapimwa, alama 1,032 za upimaji (control points) zitawekwa pamoja na kupima mipaka mitatu ya Wilaya za Pemba.
 - ix. Utayarishaji na utoaji wa ramani 2,400 za ardhi, kufanya *digitization* kwa maeneo (zones) 249, kutoa taarifa za kila mwezi za kujaa na kupwa kwa maji ya bahari kupitia kituo cha *tide gauge*.

- x. Kukusanya na kuweka taarifa za ardhi (datasets) na kuziingiza katika mfumo wa ZAN-SDI kimkoa.
- xi. Kuunganisha taarifa msingi za ardhi za taasisi 5.
- xii. Kutekeleza Mpango wa Maendeleo wa Kitovu cha Mji Mpya wa Zanzibar (Zanzibar City Centre – Local Area Plan) na kupanga miji miwili midogo Unguja na Pemba.
- xiii. Kuendelea na awamu ya pili ya Mpango wa Maendeleo wa Eneo la Ukanda wa Pwani kutoka Chwaka hadi Matemwe (NESAP II).
- xiv. Kupanga maeneo matano (5) ya wazi, Unguja na Pemba.
- xv. Kuendelea kuratibu kazi za mpango wa Green-Corridor.
- xvi. Kutoa miongozo ya ujenzi (Planning Policy Guidelines –PPG) 480 vibali vya ujenzi 360 Unguja na Pemba.
- xvii. Kuongeza uwezo wa wafanyakazi.

131. Mheshimiwa Spika, ili kuiwezesha program hii kutekeleza majukumu yake kwa Mwaka wa Fedha 2018/2019, naliomba Baraza lakoTukufu kuidhinisha Ruzuku yenye jumla ya Tsh **2,595,841,000** kwa kazi za kawaida na Mishahara.

Programu Ndogo ya Utatuzi wa Migogoro ya Ardhi

132. Mheshimiwa Spika, dhumuni la Programu hii ni kuhakikisha kuwepo kwa utatuzi wa migogoro ya ardhi kwa haraka zaidi kadri inavyojitokeza, ambapo matokeo ya muda mfupi (output) yanayotarajiwa katika utekelezaji wake ni pamoja na kupungua kwa migogoro ya Ardhi. Kwa Mwaka wa Fedha 2018/2019 Programu hii imepanga kutekeleza malengo yafuatayo:

- i. Kuongeza ufanisi katika utowaji wa maamuzi ya kesi zinazohusiana na Migogoro ya Ardhi kwa kuzitolea maamuzi kesi 260 kwa Mwaka Unguja na Pemba
- ii. Kufanya matengenezo ya jengo la Mahakama la Mkoa wa Kaskazi Unguja (Gamba)
- iii. Kutoa elimu kwa jamii kuhusiana na shughuli za Mahakama ya Ardhi na Utatuzi wa Migogoro ya Ardhi.

133. Mheshimiwa Spika, ili kuiwezesha program hii kutekeleza majukumu yake kwa Mwaka wa Fedha 2018/2019, naliomba Baraza lakoTukufu kuidhinisha jumla ya Tsh **608,670,000**

Programu Ndogo ya Uthamini wa Rasilimali

134. Mheshimiwa Spika, dhumuni la Programu hii ni kuhakikisha usimamizi mzuri wa kazi zote za uthamini kwa Serikali. Matokeo ya muda mfupi yanayotarajiwa katika utekelezaji wa Programu hii ni kuwepo kwa kazi za uthamini zilizohakikiwa na kuidhinishwa na Mthamini Mkuu wa Serikali. Kwa Mwaka wa Fedha 2018/2019, programu hii kupitia Ofisi ya Mthamini Mkuu wa Serikali imepanga kutekeleza kazi zifuatazo.

- i. Kupitisha na kuthibitisha ripoti 220 za uthamini wa rasilimali kwa madhumuni mbalimbali.
- ii. Kutayarisha ripoti za shughuli za uthamini zinazofanyika Zanzibar.
- iii. Kutayarisha Kanuni na Viwango vya uthamini vya ardhi na mazao.
- iv. Kutayarisha na kuingiza taarifa za mali zilizofanyiwa uthamini katika mfumo wa kieletroniki.

135. Mheshimiwa Spika, ili kuiwezesha program hii kutekeleza majukumu yake kwa Mwaka wa Fedha 2018/2019, naliomba Baraza lako Tukufu kuidhinisha jumla ya **Tsh 255,000,000**

PROGRAMU KUU – PN0103: UHIFADHI NA UIMARISHAJI WA MAKAAZI

136. Mheshimiwa Spika, Programu hii inajukumu la kuhakikisha upatikanaji wa Makaazi Bora na Uhifadhi wa Mji Mkongwe wa Zanzibar. Matokeo ya muda mrefu yanayotarajiwa ni kuwepo kwa Makaazi Bora kwa Wananchi wote pamoja na kuuhifadhi Mji Mkongwe wa Zanzibar kuendelea kuwa katika Miji ya Urithi wa Dunia. Programu hii inasimamiwa na Shirika la Nyumba, Mamlaka ya Uhifadhi na Uendelezaji Mji Mkongwe, Wakala wa Majengo, Bodi ya Usajili Wasanifu, Wahandisi na Wakadiraji Majengo, Bodi ya Usajili wa Wakandarasi, Bodi ya Kudhibiti Kodi za Nyumba na Bodi ya Kondominio. Kwa Mwaka wa Fedha 2018/2019 jumla ya **Tsh 1,442,300,000** zinatarajiwa kutumika.

SHIRIKA LA NYUMBA

137. Mheshimiwa Spika, Shirika la Nyumba la Zanzibar ni taasisi inayojitegemea ambayo imeanzishwa chini ya Sheria namba 6 ya mwaka 2014. Kupitia sheria hii, Shirika limepewa mamlaka ya kusimamia na kuendeleza sekta ya nyumba Zanzibar kwa lengo la kuongeza Pato la Taifa na kuwapatia wananchi makaazi bora.

138. Mheshimiwa Spika, Kwa Mwaka wa Fedha 2018/2019, Shirika la Nyumba limejiwekea malengo yafuatayo:

- i. Kufanya matengenezo ya nyumba za Shirika
- ii. Kuzitambua, kuzithamini na kuziorodhesha milki za Shirika
- iii. Kuweka mazingira mazuri ya kazi kwa kutengeneza jengo la ofisi na kununua vyombo vya usafiri.
- iv. Kukuza uwezo wa kitaaluma kwa wafanyakazi wa Shirika
- v. Kuongeza ufanisi katika kukusanya mapato ya Shirika
- vi. Kutayarisha mifumo na miongozo ya kazi

139. Mheshimiwa Spika, kwa upande wa mapato, Shirika linatarajia kukusanya jumla ya **Tsh 3,035,000,000** kutokana na kodi za nyumba, mikataba, dhamana, adhabu na ada nyenginezo. Kwa upande wa matumizi, Shirika linatarajia kutumia jumla ya **Tsh**

3,021,730,984 kwa matumizi ya mishahara, uendeshaji na uimarishaji wa nyumba za Shirika.

MAMLAKA YA HIFADHI NA UENDELEZAJI MJI MKONGWE

140. Mheshimiwa Spika, Kwa Mwaka wa Fedha 2018/2019 Wizara kupitia Mamlaka ya Hifadhi na Uendelezaji Mji Mkongwe imepanga kuuhifadhi na kuuendeleza Mji Mkongwe kwa: -

- i. Kuendelea kutoa ushauri wa kitaalamu na kusimamia miradi ya Uhifadhi wa Majengo
- ii. Kusimamia utekelezaji wa Mpango wa Uingiaji wa vyombo vya moto (Traffic Plan).
- iii. Kufanya marekebisho ya Sheria nambari 4 ya 2010 kwa kushirikiana na Ofisi ya Mwanasheria Mkuu.
- iv. Kufanya mapitio ya Mpango Mkuu wa Uhifadhi wa Mji Mkongwe (Conservation Master Plan).
- v. Kuwapatia wafanyakazi mafunzo ya muda mrefu na mfupi

WAKALA WA MAJENGO

141. Mheshimiwa Spika, kwa Mwaka wa Fedha 2018/2019 Wakala wa Majengo Zanzibar inakusudia kutekeleza malengo yafuatayo:-

- i. Kufanya matayarisho ya awali ya ujenzi wa jengo la ofisi ya Wakala wa Majengo
- ii. Kuendelea kutoa Ushauri Elekezi kwa miradi mbali mbali ya taasisi za Serikali
- iii. Kufanyia matengenezo majengo ya Serikali ambayo yako chini ya Wakala wa Majengo na yanahitaji matengenezo
- iv. Kujenga nyumba mpya za Viongozi wa Serikali na Watumishi wa Umma
- v. Kuimarisha mazingira ya kazi kwa kuwajengea uwezo wafanyakazi kwa mujibu wa mpango wa mafunzo

BODI YA USAJILI WASANIFU, WAHANDISI NA WAKADIRIAJI MAJENGO

142. Mheshimiwa Spika, kwa Mwaka wa Fedha 2018/2019 Bodi ya Wasanifu, Wahandisi na Wakadiriaji Majengo imepanga kutekeleza kazi zifuatazo

- i. Kuendeleza usajili wa Wataalamu wa fani ya Ujenzi wa Majengo kama ilivyoainishwa katika Sheria.
- ii. Kuendelea kuelimisha wataalamu wa fani ya ujenzi kuhusu ujenzi wa Viwango na Salama
- iii. Kufuatilia kazi za ujenzi wa majengo katika maeneo yote yanayofanya kazi hizo Unguja na Pemba

- iv. Kushirikiana na taasisi za ndani na nje ya Nchi zinazofanana na Bodi kwa lengo la kujifunza na kubadilishana ujuzi kwa watendaji wa Bodi ili kuleta ufanisi katika kazi za Bodi.
- v. Kuanzisha Mpango wa Mafunzo ya vitendo (Structure Apprenticeship Programme) kwa kuwawezesha wahitimu waliotajwa katika Sheria ya Bodi waweze kuwa wataalamu wazuri wanaozingatia maadili na wenye uweledi katika tasnia ya ujenzi
- vi. Kuhakikisha jumuiya ya wataalamu waliotajwa katika Sheria ya Bodi inaanzishwa kwa mustakbali mzuri wa Nchi yetu.

BODI YA USAJILI WA WAKANDARASI

143. Mheshimiwa Spika, Bodi ya Usajili wa Wakandarasi kwa Mwaka wa Fedha 2018/2019 imepanga kutekeleza kazi zifuatazo:

- i. Kuendeleza Usaji wa Wakandarasi na Miradi ya Wakandarasi.
- ii. Kuhakikisha Mkandarasi anafanya kazi kwa mujibu wa Sheria na Kanuni za Bodi na katika daraja alilosajiliwa.
- iii. Kuhakikisha Shuguli zote za ujenzi nchini zinafanywa kwa mujibu wa Sheria ya Bodi na zinafuata viwango vya ujenzi (Standards).
- iv. Kuandaa semina, mikutano na mafunzo mbali mbali kwa Wakandarasi, Wajumbe wa Bodi na Watendaji ili kuwajengea uwezo.
- v. Kufanya ziara Tanzania Bara kwa nia ya kujifunza na katika taasisi mbali mbali Unguja na Pemba kwa ajili ya kukagua na kujifunza matukio mbali mbali ya Ujenzi.
- vi. Kuwahasisha wanafunzi kusoma masomo ya sayansi hasa hesabu na fizikia ili tupate wataalamu wazuri na wa kutosheleza katika fani za ujenzi.
- vii. Kuanzisha mashirikiano na Bodi nyengine na wadau wa ujenzi Afrika Mashariki, kikanda na Duniani kote.

144. Mheshimiwa Spika, ili kuiwezesha programu hii kutekeleza majukumu yake kwa Mwaka wa Fedha 2018/2019, naliomba Baraza lako Tukufu kuidhinisha Ruzuku ya jumla ya **Tsh 1,442,300,000.**

PROGRAMU KUU – PN0105: USIMAMIZI WA HUDUMA ZA MAJI NA NISHATI

145. Mheshimiwa Spika, jukumu la programu hii ni kuhakikisha upatikanaji wa Huduma za Nishati na Maji inayotosheleza mahitaji ya jamii. Matokeo ya muda mrefu yanayotarajiwa ni upatikanaji wa huduma bora na endelevu za Nishati, Umeme na Maji kwa jamii.

146. Mheshimiwa Spika, Programu hii itasimamiwa na Mamlaka ya Maji (ZAWA), Idara ya Nishati na Madini, Shirika la Umeme (ZECO), Mamlaka ya Kudhibiti Huduma za Maji na Nishati (ZURA) na Mamlaka ya Udhhibiti wa Utafutaji na Uchimbaji wa Mafuta na Gesi Asilia (ZPRA).

MAMLAKA YA MAJI

147. Mheshimiwa Spika, kwa Mwaka wa Fedha 2018/2019 Mamlaka ya Maji kupitia programu hii ya usimamizi wa huduma za Maji na Nishati imepanga kutekeleza kazi zifuatazo:

- i. Kuendeleza Programu ya Uhuishaji na Upanuzi wa Shughuli za Maji Mijini kwa kutekeleza mradi wa Kuimarisha Miundombinu ya Maji na Kuijengea Uwezo Mamlaka Kifedha (ADF 12), Mradi wa Kuimarisha Miundombinu ya maji Mjini (JICA), na Mradi wa Uimarishaji wa Miundombinu ya Maji Mjini (INDIA)
- ii. Kuendeleza Programu ya Usambazaji wa Maji Vijijini kwa uunganishaji wa mabomba madogo kwenda kwa Wananchi kupitia Mradi wa uchimbaji wa visima unaofadhiliwa na Serikali ya China na Mradi wa kuviendeleza visima vilivyochimbwa na Ras Al khaimah.
- iii. Kuendeleza kazi za kawaida za kufanya matengenezo ya Miundombinu ya Maji ili kupunguza upotevu wa maji.
- iv. Kuendeleza kazi za Kulinda na kuhifadhi vianzio vya maji kwa kuimarisha ulinzi, upandaji wa miti na ujenzi wa uzio.
- v. Kuendeleza kazi ya Ufungaji mita kwa wateja na kuimarisha huduma kwa wateja Mijini na Vijijini
- vi. Kuendelea kutoa elimu kwa jamii juu ya umuhimu wa kuvilinda vianzio vya maji na miundombinu yake, kuchangia huduma ya maji na matumizi bora ya maji kwa maeneo mbalimbali Mijini na Vijijini Unguja na Pemba.

148. Mheshimiwa Spika, kwa upande wa ukusanyaji wa mapato, Wizara yangu kupitia Mamlaka ya Maji kwa Mwaka wa Fedha 2018/2019 inategemea kukusanya jumla ya **Tsh Bilioni 6.2**

IDARA YA NISHATI NA MADINI

149. Mheshimiwa Spika, kwa Mwaka wa Fedha 2018/2019 Idara ya Nishati na Madini, kupitia program hii ya Usimamizi wa huduma za Maji na Nishati imepanga kutekeleza malengo yafuatayo:

- i. Kushiriki katika masuala yote ya nishati ya kitaifa, kikanda, na kimataifa.
- ii. Kushirikiana na taasisi ya ZURA katika kuendelea kusimamia upatikanaji wa bidhaa za mafuta na gesi ya majumbani Zanzibar.
- iii. Kushirikiana na ZPRA katika kuhakikisha masuala ya utafutaji na uendelezaji wa mafuta na gesi asilia yanafanyika kwa ufanisi mkubwa kwa maslahi ya Wazanzibari.

- iv. Kuendelea kushirikiana na Washirika wa Maendeleo katika kuimarisha na kutekeleza mipango ya mafunzo ya Nishati pamoja na kutoa elimu kwa wananchi.
- v. Kuendeleza kazi za Mradi wa Nishati Mbadala pamoja na juhudi za kuwapatia wananchi wa Zanzibar elimu juu ya matumizi bora ya nishati sanifu na nishati mbadala (Renewable energy and Energy efficiency).
- vi. Kuendelea na utekelezaji wa Mradi wa kujengea uwezo sekta ya Nishati Zanzibar (Zanzibar Energy Sector Support Project).

SHIRIKA LA UMEME

150. Mheshimiwa Spika, kwa Mwaka wa Fedha 2018/2019 Shirika la Umeme, kupitia program hii ya usimamizi wa huduma za Maji na Nishati imepanga kutekeleza kazi zifuatazo:

- i. Kuendeleza utekelezaji wa Kazi za Mradi wa Usambazaji wa Umeme vijijini.
- ii. Kuendeleza utekelezaji wa Kazi za Mradi wa Ubadilishaji wa Mita 18,000 za kawaida na kufunga Mita za TUKUZA.
- iii. Kutekeleza mradi wa “Capacity Building on Maintenance” unaofadhiliwa kwa mashirikiano ya Serikali ya Mapinduzi ya Zanzibar pamoja na Serikali ya Norway.

151. Mheshimiwa Spika, Kwa upande wa mapato, Shirika la Umeme kwa Mwaka wa Fedha wa 2018/2019 linakadiria kukusanya jumla ya **Tsh 131,885,830,376** kutokana na mauzo ya umeme na huduma nyenginezo zinazotolewa kwa wananchi. Aidha, kwa upande wa matumizi, Shirika linatarajia kutumia jumla ya **Tsh 131,163,076,497** kwa kazi za Kawaida na za Maendeleo.

MAMLAKA YA UDHIBITI WA UTAFUTAJI NA UCHIMBAJI WA MAFUTA NA GESI ASILIA (ZPRA)

152. Mheshimiwa Spika, kwa Mwaka wa Fedha 2018/2019 Mamlaka ya Udhhibiti wa Utafutaji na Uchimbaji wa Mafuta na Gesi Asilia kupitia programu hii ya usimamizi wa huduma za Maji na Nishati imepanga kutekeleza kazi zifuatazo:

- i. Kuendelea kusimamia zoezi la Utafutaji wa Mafuta na Gesi Asilia
- ii. Kendelea na programu ya kutoa uelewa kwa wananchi kuhusu masuala ya Mafuta na Gesi Asilia ambapo jumla ya programu 60 zitaendeshwa
- iii. Kuendeleza kazi ya kuandaa Kanuni na Miongozo Saba (7) ya Kitaalamu katika kusimamia shughuli za Mafuta na Gesi Asilia Zanzibar
- iv. Kuanzisha na kusimamia mfumo wa taarifa za wadau wanaohusika na shughuli za Mafuta na Gesi Asilia, kusimamia taarifa za Mafuta na Gesi Asilia na kutoa taarifa na machapisho kuhusu shughuli za Mafuta na Gesi Asilia
- v. Kuendeleza ushirikiano na Wadau mbali mbali ikiwemo washirika wa Maendeleo katika kuimarisha na kutekeleza mipango ya mafunzo ya Mafuta na Gesi Asilia

- vi. Kuimarisha mazingira ya kazi kwa watendaji ikiwemo ubora wa Ofisi, nguvu kazi pamoja na kuwajengea uwezo wafanyakazi waliopo ili kuleta ufanisi zaidi wa Mamlaka.

MAMLAKA YA UDHIBITI WA HUDUMA ZA MAJI NA NISHATI (ZURA)

153. **Mheshimiwa Spika**, kwa Mwaka wa Fedha 2018/2019 Mamlaka ya Udhubiti wa Huduma za Maji na Nishati kupitia programu ya usimamizi wa huduma za Maji na Nishati imepanga kutekeleza kazi zifuatazo.
 - i. Kuendeleza Ujenzi wa jengo la Wizara na Afisi Kuu ya ZURA
 - ii. Kukamilisha nyenzo za udhibiti wa Nishati Mbadala (Renewable Energy)
 - iii. Kuanza udhibiti wa Gesi ya Nyumbani LPG
 - iv. Kuanza kazi kwa Baraza la Watumiaji – Zanzibar (CRC)
 - v. Ununuzi wa hifadhi ya mafuta ya akiba kwa nchi
 - vi. Kufanya Upembuzi Yakinifu (Feasibility Study) kwa eneo la ujenzi wa miundombinu ya mafuta
 - vii. Kuweka mifumo ya TEKNOHAMA katika udhibiti wa huduma.
154. **Mheshimiwa Spika**, ili kuiwezesha programu hii ya Usimamizi wa Huduma za Maji na Nishati kutekeleza majukumu yake kwa mwaka wa fedha 2018/2019, naliomba Baraza lako Tukufu kuidhinisha jumla ya **Tsh 91,252,043,000**

HITIMISHO

155. **Mheshimiwa Spika**, kwa mara nyengine tena naomba kuchukua fursa hii kumshukuru Mheshimiwa Dk. Ali Mohamed Shein, Rais wa Zanzibar na Mwenyekiti wa Baraza la Mapinduzi kwa kuendelea kuniamini kwa kunipa dhamana ya Waziri wa Ardhi, Nyumba, Maji na Nishati na nampongeza kwa dhati kwa juhudi kubwa anazozifanya katika kusimamia utekelezaji wa Ilani ya Chama Cha Mapinduzi na kuwaletea maendeleo Wananchi wa Zanzibar.

Nawaomba Waheshimiwa Wajumbe wa Baraza hili Tukufu tuendeleo kumuunga mkono Rais wetu katika jitihada zake hizo.

156. **Mheshimiwa Spika**, kwa niaba ya Wafanyakazi wa Wizara yangu na Serikali ya Mapinduzi ya Zanzibar, naomba kuchukua nafasi hii kutoa shukurani za dhati kwa Mashirika ya Kimataifa na yasiyo ya Kimataifa, Sekta Binafsi, Asasi za Kiraia na Wananchi kwa ujumla kwa mashirikiano mazuri wanayoendelea kutupa na kwa misaada yao ya hali na mali waliyotoa kwa Serikali yetu kupitia Wizara yangu. Washirika hao ni pamoja na CHINA, JAPAN, NORWAY, SWEDEN, FINLAND, INDIA, FALME YA OMAN, RAS AL KHAIMA, JICA, SIDA, NORAD, EU, AfDB, UNDP, WORLD BANK, UNICEF, UN-HABITAT na RAKGAS TANZANIA LTD. Tumefarijika sana kwa michango yao kwa maendeleo ya Nchi yetu, na tunaahidi kuienzi na kuiendeleza.

- 157. Mheshimiwa Spika**, shukurani za pekee kwa Mheshimiwa Naibu Waziri wa Ardhi, Nyumba, Maji na Nishati Ndugu Juma Makungu Juma kwa mashirikiano yake makubwa anayonipa katika kuiongoza Wizara hii. Aidha, napenda kutoa shukurani kwa Katibu Mkuu ndugu Ali Khalil Mirza, Naibu Katibu Mkuu ndugu Tahir M. Khamis Abdullah, Wakuu wa Taasisi pamoja na Watendaji wote wa Wizara hii ambao kwa pamoja wamenipa mashirikano yao ya hali ya juu katika kuiongoza na kutekeleza majukumu ya Wizara na kuhakikisha kwamba Wananchi wa Zanzibar wanafaidika na huduma muhimu zinazotelewa na Wizara yangu.
- 158. Mheshimiwa Spika**, nawaomba waheshimiwa Wajumbe wa Baraza lako Tukufu wayapokee, wayajadili kwa kina, watushauri na kutuelekeza na hatimae wayapitishie makadirio haya. Tunaimani kubwa kuwa michango ya waheshimiwa wajumbe itatusaidia sana katika kutekeleza majukumu yetu ya kazi vizuri zaidi katika kipindi kijacho cha Mwaka wa Fedha 2018/2019.
- 159. Mheshimiwa Spika**, ili Wizara yangu iweze kutekeleza Programu Kuu na Programu Ndogo nilizozieleza, naliomba Baraza lako Tukufu liidhinishe jumla ya **Tsh 11,317,099,574** kwa kazi za kawaida na Mishahara na **Tsh 87,087,187,426** kwa kazi za Maendeleo.
- 160. Mheshimiwa Spika**, sasa naliomba Baraza lako Tukufu likubali matumizi ya Wizara yangu jumla ya **Tsh 98,404,287,000** na pia naomba idhini ya kukusanya mapato ya **Tsh 10,553,878,000** kutokana na vianzio mbali mbali vilivyomo ndani ya Wizara ya Ardhi, Nyumba, Maji na Nishati kwa Mwaka wa Fedha 2018/2019.

Kwa ufafanuzi zaidi naomba muangalie kiambatanisho “**H1, H2 na H3**”

- 161. Mheshimiwa Spika**, naomba kutoa hoja

KIAMBATANISHO “A”

MUHTASARI WA MAPATO 2017/2018

TAASISI	KASMA	CHANZO CHA MAPATO	FEDHA ILIYOPANGWA KUKUSANYWA	FEDHA ILIYOKUSANYWA JULAI 2017-MACHI 2018	ASILIMIA YA FEDHA ILIYOKUSANYWA
Ofisi kuu Pemba	1422008	Utoaji wa viwanja na nyaraka	41,000,000	28,538,300	70
	1422070	Fii ya Korti	3,000,000	4,851,400	162
Jumla Ndogo			44,000,000	33,389,700	76
Kamisheni ya Ardhi (Idara ya Ardhi na Usajili)	1415002	Kodi ya Ardhi kwa Makampuni ya Biashara	5,812,627,000	4,238,552,463	73
	1422044	Maombi ya Fomu za Viwanja	6,000,000	45,660,342	761
Jumla Ndogo			5,818,627,000	4,284,212,805	74
Kamisheni ya Ardhi (Idara ya Upimaji na Ramani)	1422008	Utoaji wa viwanja na nyaraka	150,000,000	49,393,000	33
	1422077	Ada ya Upimaji na Ramani	100,000,000	78,730,000	79
Jumla Ndogo			250,000,000	128,123,000	51
Kamisheni ya Ardhi (Msajili wa Ardhi)	1422074	Kadi za Usajili wa Ardhi	22,500,000	8,158,000	36
Jumla Ndogo			22,500,000	8,158,000	36
Mahkama ya Ardhi	1422072	Fii ya Korti	12,000,000	10,329,500	86
Jumla Ndogo			12,000,000	10,329,500	86
Mamlaka ya Udhhibiti wa Huduma za Maji na Nishati	1145012	Tozo la Udhhibiti	3,840,000,000	2,225,000,000	58
			3,840,000,000	2,225,000,000	58
Mamlaka ya Usimamizi wa Mazingira	1422018	Ada ya Hifadhi ya Mazingira	36,000,000	45,400,000	126
	1422019	Ada ya Ukaguzi wa mazingira	12,000,000	9,400,000	78
			48,000,000	54,800,000	89
JUMLA KUU			10,035,127,000	6,744,013,005	67

KIAMBATANISHO "B1"

MUHTASARI WA MATUMIZI KWA PROGRAMU KUU NA NDOGO 2017/2018

PROGRAMU NDOGO	FEDHA ILIYOPANGWA				JUMLA YA FEDHA ILIYOPANGWA	FEDHA ILIYOPATIKANA				JUMLA YA FEDHA ILIYOPATIKA NA HADI MACHI 2018	ASILIMIA YA FEDHA ILIYOPATIKA	
	KAZI ZA KAWAIDA	RUZUKU	KAZI ZA MAENDELEO			KAZI ZA KAWAIDA	RUZUKU	KAZI ZA MAENDELEO				
			SMZ	WAHISANI				SMZ	WAHISANI			
1	Uratibu wa Mipango, Sera na Tafiti za Wizara	202,643,000				202,643,000	127,174,368	-	-	-	127,174,368	62.8
2	Utawala na Uendeshaji	892,933,000				892,933,000	600,239,925	-	-	-	600,239,925	67.2
3	Uratibu na Utekelezaji wa Shughuli za Wizara Pemba	864,325,000				864,325,000	702,373,405	-	-	-	702,373,405	81.3
	Jumla Ndogo	1,959,901,000	-	-	-	1,959,901,000	1,429,787,698	-	-	-	1,429,787,698	73.0
1	Utawala wa Ardhi	1,142,576,000	-	-	-	1,142,576,000	724,602,514	-	-	-	724,602,514	63.4
2	Upangaji wa Miji kwa Matumizi ya Ardhi	427,055,000	-	62,000,000	563,602,000	1,052,657,000	220,765,665	-	20,000,000	497,807,100	738,572,765	70.2
	Utatuzi wa Migogoro ya Ardhi	319,768,000	-	-	-	319,768,000	226,807,622	-	-	-	226,807,622	70.9
	Jumla Ndogo	1,889,399,000	-	62,000,000	563,602,000	2,515,001,000	1,172,175,801	-	20,000,000	497,807,100	1,689,982,901	67.2
1	Usimamizi wa Huduma za Maji na Nishati	434,903,000	5,540,238,000	4,470,000,000	30,993,101,000	41,438,242,000	302,246,560	2,394,999,997	2,855,000,000	12,488,685,405	18,040,931,962	43.5
	Jumla Ndogo	434,903,000	5,540,238,000	4,470,000,000	30,993,101,000	41,438,242,000	302,246,560	2,394,999,997	2,855,000,000	12,488,685,405	18,040,931,962	43.5
1	Usimamizi wa Mazingira/Maba diliko ya Tabianchi	740,698,000	-	50,000,000	804,733,000	1,595,431,000	882,293,729	-	28,000,000	-	910,293,729	57.06
	Jumla Ndogo	740,698,000	-	50,000,000	804,733,000	1,595,431,000	882,293,729	-	28,000,000	-	910,293,729	
	JUMLA KUU	5,024,901,000	5,540,238,000	4,582,000,000	32,361,436,000	47,508,575,000	3,786,503,788	2,394,999,997	2,903,000,000	12,986,492,505	22,070,996,290	46.5

KIAMBATANISHO "B2"

MUHTASARI WA MATUMIZI KWA MIRADI 2017/2018

PROGRAMU	MRADI		FEDHA ILIYOPANGWA		JUMLA YA FEDHA ILIYOPANGWA	FEDHA ILIYOPATIKANA		JUMLA YA FEDHA ILIYOPATIKA NA HADI MACHI 2018	ASILIMIA YA FEDHA ILIYOPATIKA
			SMZ	WAHISANI		SMZ	WAHISANI		
Usimamizi na Upangaji wa Matumizi ya Ardhi	1	Mashirikiano ya Sekta za Ardhi baina ya Zanzibar na Finland	62,000,000	563,602,000	625,602,000	20,000,000	497,807,100	517,807,100	82.77
Usimamizi wa Huduma za Maji na Nishati	2	Utekezaji wa Sera ya Nishati	50,000,000	3,800,000,000	3,850,000,000	32,000,000	2,756,443,882	2,788,443,882	72.43
	3	Utafiti wa Nishati Mbadala	100,000,000	1,005,423,000	1,105,423,000	72,000,000	873,882,810	945,882,810	85.57
	4	Uchimbaji wa Visima na Usambazaji Maji (CHINA)	250,000,000	4,552,020,000	4,802,020,000	191,000,000	4,655,475,000	4,846,475,000	100.93
	5	Uimarishaji wa Miundombinu ya Maji M/Magharibi ADF 12	500,000,000	16,611,161,000	17,111,161,000	500,000,000	3,682,340,347	4,182,340,347	24.44
	6	Kuendeleza Visima vya RAS AL KHAYMAH	1,500,000,000	-	1,500,000,000	1,500,000,000	-	1,500,000,000	100.00
	7	Uimarishaji wa Miundombinu ya Maji na Kujengea Uwezo ZAWA	70,000,000	-	70,000,000	70,000,000	-	70,000,000	100.00
	8	Augmentation of Water Supply	500,000,000	2,051,923,000	2,551,923,000	490,000,000	-	490,000,000	19.20
	9	Usambazaji Umeme Vijijini	1,500,238,000	-	1,500,238,000	-	-	-	-
	10	Kujengea Uwezo ZECO na Kuimarisha Miundombinu ya Umeme	-	2,972,574,000	2,972,574,000	-	520,543,365	520,543,365	17.51
	Usimamizi wa Mzingira na Mabadiliko ya Tabianchi	11	Kuhimili Athari za Mabadiliko ya Tabianchi	-	-	-	-	-	-
12		Kukuza uwezo wa kitaifa wa Kuhimili Athari za Mabadiliko ya Tabianchi (ADB-ACCF)	-	804,733,000	804,733,000	-	-	-	-
13		Kuimarisha Usimamizi wa Mazingira, Maliasili na Mabadiliko ya Tabianchi Zanzibar	50,000,000	-	50,000,000	28,000,000	-	28,000,000	56.00
		JUMLA	4,582,238,000	32,361,436,000	36,943,674,000	2,903,000,000	12,986,492,500	15,889,492,505	43.01

KIAMBATANISHO "C1"

MAFUNZO YA MUDA MREFU KWA WAFANYAKAI WA WANMN (JULAI 2017 – MACHI 2018)

NA	TAASISI	AINA YA MAFUNZO	W/UME	W/MKE	JUMLA	CHUO	TAREHE YA KUMALIZA
1	Idara ya Utumishi na Uendeshaji	Post Graduate in Business Studies	-	1	1	Open University of Tanzania	December, 2017
4	Mamlaka ya Maji (ZAWA)	Certificate in Water Development And Distribution	63	5	68	Kituo Cha Mafunzo Cha ZAWA	2019
		Master Degree in Finance and Accountancy	2	-	2	Kampala International University	2019
		Degree in Public Administration	1	-	1	Zanzibar University	2018
		Diploma in Public Administration	-	1	1	Dar Collage	2019
		Master Degree in Human Resources	1	-	1	Zanzibar University	2019
		Degree in Business and ICT	1	-	1	Zanzibar University	2020
		Degree in Records Management	1	-	1	Institute of Public Administration	2020
		Degree On Human Resource Management	1	-	1	Institute Of Public Administration	2020
		Master Degree in Economics And Finance Management	-	1	1	Zanzibar University	2019
		Master Degree in Integrated Water Management	-	1	1	The University Of Queensland Australia	2019
		Degree In Geography and Environment	1	-	1	State University Of Zanzibar	2020
		Certificate in Electricity	1	-	1	Zanam Institute Of Technical Education	2019
		Master Degree in Law	1	-	1	Almustafa International University (Iran)	2021
		Master Degree in ICT	1	-	1		2021

5	Kamisheni ya Ardhi	Msc in Real Estate	1	-	1	Ardhi University	2018
		Msc in Geo-Informatics		1	1	Uholanzi	2018
		Msc in Architect	1		1	China	2019
6	Mamlaka ya Udhhibiti wa Huduma za Maji na Nishati (ZURA)	Certificate in Secretary Course	-	1	1	Institute Of Public Administration	2018
		Certificate in Human Resource Management	1		1	Dar Colledge	2018
7	Idara ya Nishati	Oil And Gas	2	-	2	China University Of Geosciences (Wuhan)	2020
			1	-	1	University Of Science and Technology-NTNU	2019
8	Mahakama ya Ardhi	Certificate in Records Management	1	-	1	Mwalim Nyerere Memorial Academy	June, 2018
9	Idara ya Mazingira	Degree in Environmental Study	-	1	1	State University Of Zanzibar (SUZA)	2019
		Degree In Human Resources Management	-	1	1	Mwalimu Nyerere	2020
10	Mamlaka ya Usimamzi wa Mazingira	Crop Production	1		1	Kizimbani	2019
		Environmental Science and Engineering	1		1	China	2019
11	Afisi Kuu Pemba	Certificate Human Resource Management	-	1	1	Institute Of Public Administration, Zanzibar	December, 2017
		Certificate in Recording Management	-	1	1		
		Master Degree in Public Administration	1		1	Zanzibar University Zanzibar	Anaendele na Research
JUMLA			84	15	99		

KIAMBATANISHO "C2"

MAFUNZO YA MUDA MFUPI KWA WAFANYAKAI WA WANMN (JULAI 2017 – MACHI 2018)

NA.	TAASISI	AINA YA MAFUNZO	W/UME	W/MKE	JUMLA	NCHI
1	Idara ya Utumishi na Uendeshaji	Risk Management	1	1	2	Arusha Tanzania
3	Shirika la Umeme (ZECO)	Energy Planning Capacity Development	1		1	Ruwanda
		Omicron Cmc 356	4		4	Dar Es Salaam-Tanzania
		Revenue Enhancement	1		1	Afrika ya Kusini
		Best Practice in Power Distribution	2		2	India
		Managing Power	1		1	Afrika ya Kusini
		Clearing And Freight Forwarding	1		1	Dar Es Salaam-Tanzania
		Quality Assurance in Construction Industry	1		1	Zanzibar- Tanzania
		Legislative Drafting		1	1	Zanzibar -Tanzania
		Artisan	5		5	Dar Es Salaam-Tanzania
		Tax Risk Management	1	1	2	Dar Es Salaam-Tanzania
4	Mamlaka ya Maji (ZAWA)	Water Supply Administration For Better Management of Water Supply Services	-	1	1	China
		Rainwater Harvesting and Utilization For Developing Countries City.	2	-	2	Japan
		Women and Youth Entrepreneurship In Water Supply and Sanitation Development.	-	1	1	India
		Integrated Water Resources Management	1	-	1	Japan
		Africa Region Urban Water Works Engineering	1	-	1	Japan

		Water Audit and Rain Water Harvesting	-	2	2	India
		Specialized Training Program in Big Data Technology	1	-	1	India
		Pastel	12	6	18	ZAWA - Zanzibar
5	Kamisheni ya Ardhi	Computer	1	1	2	Zanzibar -Tanzania
6	Mamlaka ya Udhibiti Wa Huduma za Maji na Nishati (ZURA)	Computer Assisted Financial Management		1	1	Tanzania
		Drafting Principles and Effective Legal Writing In Contracts	1		1	Uganda
		Introduction to Oil and Gas Sector	1		1	Mombasa -Kenya
		Customer Care and Public Relation		1	1	South Africa
		Effective Methods and Techniques Of Managing Public and Company Funds	1		1	Uganda
		Public Sector Managing and Administration.	1		1	Uganda
		Conflict Management, Mediation, Resettlement and Conciliation		1	1	South Africa
		Record Management		1	1	Tanzania
7	Idara ya Nishati	Mine Hazard Reclamation For Sustainable Mining	1		1	Korea
		Oil And Gas	1		1	Kenya
8	Idara ya Mazingira	Climate Finance		1	1	Kigali - Ruwanda
9	Mamlaka ya Usimamzi wa Mazingira (ZEMA)	Ufanisi Katika Tathmini Na Muda Wa Uhifadhi Wa Kumbukumbu Ndani Ya Taasisi		2	2	Zanzibar -Tanzania
10	Ofisi Kuu Pemba	Mafunzo Elekezi	1	5	6	Zanzibar -Tanzania
		Tathmini ya Utunzaji Kumbukumbu		2	2	Zanzibar -Tanzania
JUMLA			43	28	71	

KIAMBATANISHO "D"

WAFANYAKAZI WALIOAJIRIWA KATIKA KIPINDI CHA JULAI 201 – MACHI 2018

S/N	ELIMU	FANI	TAASISI ALIYOAJIRIWA	KITUO CHA KAZI	CHEO	JINSIA	
						M/MKE	M/MME
1	Stash-hada	Record And Archive Management	Utumishi Na Uendeshaji	Unguja	Karani Masjala		1
2	Stash-hada	Law	Mahkama Ya Ardhi	Pemba	Karani Mahkama	1	
3	Degree Ya Kwanza	Mineral Processing Engineering	Idara Ya Nishati Na Madini	Unguja	Afisa Mafuta Na Gesi		1
4	Degree Ya Kwanza	Geology		Unguja	Geology		3
5	Degree Ya Kwanza	Geo-Informatics		Unguja	Geology	1	
6	Degree Ya Kwanza	Petroleum Engineering		Unguja	Petroleum Engineer	1	1
7	Stash-hada	Public Administration		Pemba	Afisa Utumishi Msaidizi	1	
8	Degree Ya Kwanza	Arts And Social Science in Economics	Kamisheni Ya Ardhi	Unguja	Afisa Uchumi		1
9	Degree Ya Kwanza	Business Information Technology		Unguja	Afisa Tehema		1
10	Degree Ya Kwanza	Environmental Planning And Management		Unguja	Afisa Mipango Miji		1
	Degree Ya Kwanza	Urban Development And Environment		Unguja	Afisa Mipango Miji		1
	Degree Ya Kwanza	Development Planning		Unguja	Mtunza Ramani		1
11	Stash-hada	Record And Archive Management	Kamisheni Ya Ardhi	Unguja	Mtunza Ramani	1	1
12	Stash-hada	Civil And Transportation Engineering		Unguja	Mchora Ramani		1
13	Degree Ya Kwanza	Geography And Environmental Studies		Unguja	Mchora Ramani		1
14	Stash-hada	General Agriculture		Unguja	Mkaguzi Eka		1
15	STASH-HADA	Record And Archive Management		Pemba	Karani Masjala	1	
16	F. IV	-		Pemba	Tarishi	1	
17	F. IV	-		Afisi Kuu Pemba	Pemba	Tarishi	1
JUMLA						8	16
JUM KUU							24

KIAMBATANISHO "E"

UENDELEZAJI WA VISIMA VYA RAS AL KHAIMAH JULAI 201 – MACHI 2018

SN	SHEHIA	MAHALA	IDADI YA VISIMA	UTEKELEZAJI (%)	HATUA ILIYOFIKIWA
MKOA WA MJINI MAGHARIBI					
1	Welezo	Welezo Jeshini	1	100%	Kimekamilika
2	Mtopepo/Miembe saba	Welezo Jeshini	1	100%	Kimekamilika
3	Fuoni Kibondeni	Chunga – U026	1	60%	Uungaji wa umeme na pump
4	Fuoni Kibondeni	Kjitoupele – Mashine ya maji	1	40%	Uungaji wa umeme, pump na bomba
5	Meli Nne	Magirisi	1	40%	
6	Tomondo	Kwa Mhindi (Ziwa Maboga)	1	100%	Kimekamilika
7	Mtoni	Basra	1	100%	Kiko katika majaribio ya uendeshaji
8	Kianga	Mzungu Punda	1	95%	
9	Kizimbani	Kizimbani Nursery	1	95%	Kiko katika majaribio ya pampu
10	Mbweni	ZSSF	1	100%	Kimekamilika
Jumla Mjini Maghrib			10		
MKOA WA KUSINI UNGUJA					
1	Uzini	Skuli ya Uzini	1	100%	Kimekamilika
2	Mitakawani	Kigorofani kwa Mwarabu	1	100%	Kimekamilika
3	Cheju	Mapopwe	1	100%	Kimekamilika
4	Jambiani Kikadini	Kijuuni	1	15%	Maandalizi ya ununuzi wa vifaa, na ujenzi wa kibanda unaendelea,
5	Bambi – Uroa	Bambi JKU	1	0%	Maandalizi ya ununuzi wa vifaa
Jumla Kusini Unguja			5		
MKOA WA KASKAZINI UNGUJA					
1	Kinyasini	Skuli ya Kinyasini	1	100%	Kimekamilika
2	Moga	Kibeberu (Gamba)	1	90%	Ufungaji wa pump

3	Upenja – Kiwengwa	Kipandoni	1	10%	Maandalizi ya ununuzi wa vifaa
4	Kitope	Mbaleni	1	50%	Uungaji wa umeme, kufunga pump, na kuunganisha existing pipe
5	Mwanakombo	Mwanakombo	1	50%	
6	Chuini	Chuini – Baitul-Mali	1	0%	Matayarisho ya ununuzi wa vifaa
Jumla Kaskazini Unguja			6		
Jumla Unguja			21		
MKOA WA KUSINI PEMBA					
1	Kengeja	Tangi Kongwe	1	60%	Uungaji wa umeme na bomba
2	Ole	Amani Road	1	80%	Ufungaji wa Pampu
		Uhanga	1	100%	Kimekamilika
3	Ngwachani	Mwembe Kizuka	1	60%	Ulazaji wa Mabomba
4	Matuleni	Matuleni	1	60%	
5	Vitongoji	Changaweni	1	80%	Ufungaji wa Pampu
6	Mkanyageni	Bogoa	1	100%	Kimekamilika
7	Kiwani	Kiwani	1	100%	Kimekamilika
Jumla Kusini Pemba			8		
MKOA WA KASKAZINI PEMBA					
1	Mjananza	Mjananza	1	60%	Ulazaji wa Mabomba na kufunga pump,
2	Mgogoni	Kifundi/Matangatuwani	1	100%	Kimekamilika
3	Mtambwe Kusini	Mkanjuni	1	100%	Kimekamilika
4	Shumba viamboni	Kikunguni	1	60%	Ulazaji wa Mabomba na kufunga pump,
	Kikunguni				
Jumla Kaskazini Pemba			4		
Jumla Pemba			12		
JUMLA KUU			33		

KIAMBATANISHO "F"**VIJIJI VILIVYOUNGANISHWA NAA HUDUMA YA UMEME JULAI 2017 – MARCH 2018**

S/No	UNGUJA	S/No	PEMBA
1	Bumbwisudi Kilimo	1	Sisimizini na Kalaani
2	Mwambije	2	Tumbi
3	Pete Chimbechimbe	3	Ungi Msuka
4	Mlilile	4	Mwambe Ukuchomao
5	Mbuyu maji	5	Wawi Maabara,
6	Mbuzini Kikaangoni	6	Macho Simboni
7	Fuoni Kichaka Punda	7	Mitandafumoni
8	Kitope Muembe Majogoo	8	Limani
9	Jumbi Jaani	9	Mtambwe
10	Bumbwisudi Kidanzini	10	Ambasha
11	Binguni	11	Nduuni Gando
12	Donge Vijibweni	12	Mtabwe Mkuu
13	Machui	13	Liafuu Mtambwe
14	Makunduchi mwisho	14	Mitundafumoni
15	Maungani Langoni Kwarara	15	Simai Wingwi
16	Unguja Ukuu Kantri	16	Kiuyu Kage
17	Kianga kwa Bakhresa	17	Ukuchomao
18	Jumbi Mkorogo	18	Kwa changawe
19	Chomoani – Dimani	19	Makomeni Wingwi
20	Kachongwa – Matemwe	20	Polepole na Chaoni
21	Pangatupu – KVZ		
22	Mbuzini Buzi gumu		

KIAMBATANISHO "G"

**PROGRAMU ZA KUJENGA UELEWA KWA WANANCHI JUU YA MASUALA YA MAFUTA NA GESI ASILIA
KWA KIPNDI CHA JULAI 2017 HADI MACHI 2018**

SN	MWEZI HUSIKA 2017/2018	IDADI YA PROGRAM	WILAYA HUSIKA	AINA YA WASHIRIKI	
				TAASUSU/MAKUNDI MAALUM	WANANCHI KATIKA SHEHIA
1.	MEI - JULAI	14	WETE NA MICHEWENI	SERIKALI YA MKOA WA KASKAZINI PEMBA IKIJUMUISHA MAAFISA WADHAMINI WA WIZARA PAMOJA NA WAJUMBE WA KAMATI YA ULINZI NA USALAMA YA MKOA	
			CHAKE CHAKE	SKULI ZA SEKONDARI ZA MADUNGU NA SHAMIANI	
				SKULI YA SEKONDARI YA FIDEL CASTRO	
			WETE	SKULI ZA SEKONDARI ZA CHASASA NA UTAANI	
			MKOANI	SKULI YA SEKONDARI YA UWELENI	
			CHAKE CHAKE NA MKOANI	SERIKALI YA MKOA WA KUSINI PEMBA IKIJUMUISHA MAAFISA WADHAMINI WA WIZARA PAMOJA NA WAJUMBE WA KAMATI YA ULINZI NA USALAMA YA MKOA	
			KUSINI NA KATI	KAMATI YA ULINZI NA USALAMA YA MKOA WA KUSINI UNGUJA	
			KATI	CHUO KIKUU CHA ZANZIBAR UNIVERSITY	
			KASKAZINI A NA B	KAMATI YA ULINZI NA USALAMA YA MKOA	

			MJINI NA MAGHARIBI A NA B	KAMATI YA ULINZI NA USALAMA YA MKOA	
			MJINI	1. TUME YA MIPANGO ZANZIBAR 2. SKULI YA SEKONDARI YA LUMUMBA 3. SKULI YA SEKONDARI YA BENBELLA	
			MAGHARIBI B	CHUO CHA SAYANSI NA TEKNOLOJIA CHA KARUME	
2.	AGOSTI	4	KASKAZINI B	MASHEHA WOTE WA WILAYA	
			MJINI	VIONGOZI NA MAAFISA WA WIZARA YA UTAWALA BORA	
			KUSINI	MASHEHA WOTE WA WILAYA	
			KATI	MASHEHA WOTE WA WILAYA	
3.	SEPTEMBA	1	KUSINI	SKULI YA SEKONDARI YA KIZIMKAZI	
4.	OKTOBA	2	MJINI	WAHARIRI WA VYOMBO VYA HABARI NCHINI	
			KUSINI		1. KIZIMKAZI MKUNGUNI
5.	NOVEMBA	2.	KASKAZINI A		1. BWEREO
			KUSINI		2. KITOGANI
6.	DISEMBA	17	KUSINI		1. JAMBIANI KIBIGIJA 2. DONGWE 3. BWEJUU 4. PAJE
			KASKAZINI A		1. CHAANI KUBWA 2. KENDWA 3. KIOMBA MVUA
			KASKAZINI B		1. FUJONI

					2. MKATALANI 3. DONGE MNYIMBI 4. DONGE KIPANGE 5. DONGE MTAMBILE
			MAGHARIBI A		1. MWAKAJE 2. BUMBWISUDI 3. GHANA 4. PONGWE
7.	JANUARI	15	KATI		1. CHEJU ZUWIYANI 2. NDIJANI MSEWENI 3. TUNGUU 4. JUMBI 5. KIKUNGWI
			KUSINI		1. CHARAWE 2. UKONGORONI 3. PETE 4. JAMBIANI KIKADINI
			MAGHARIBI B		1. FUONI KIJITOUPELE 2. NYAMANZI 3. TOMONDO 4. MOMBASA 5. KIEMBESAMAKI 6. DIMANI
8.	FEBRUARI	18	KATI		1. CHWAKA 2. JENDELE 3. NDIJANI M/PUNDA 4. BINGUNI 5. UBAGO 6. MACHUI 7. KIDIMNI 8. DUNGA BWENI 9. MPAPA 10. MGENI HAJI

					11. BAMBI 12. MIWANI
			KASKAZINI A		1. MKWAJUNI
			MAGHARIBI A		1. BUBUBU KIJICHI 2. KIHINANI 3. DOLE 4. MWERA 5. KIZIMBANI
9.	MACHI	24	KASKAZINI B		1. MAFUFUNI 2. MAKOBA 3. MISUFINI 4. KIDAZINI 5. ZINGWEZINGWE 6. MATETEMA
			MAGHARIBI A		1. MWAKAJE
			KATI		1. KOANI 2. UZINI 3. BUNGI 4. UNGUJA UKUU KAEBONA 5. UNGUJA UKUU KAEPWANI 6. KITOPE
			KASKAZINI A		1. KIBENI 2. POTOA 3. FUKUCHANI 4. KIDOTI 5. KILIMANI 6. TAZARI 7. MKOKOTONI 8. MOGA 9. KIVUNGE 10. CHAANI KUBWA 11. KIKOBWENI

KIAMBATANISHO "H1"

MUHTASARI WA MATUMIZI KWA PROGRAMU KUU NA NDOGO 2018/2019

PROGRAMU	PROGRAMU NDOGO		FEDHA ILIYOPANGWA				JUMLA YA FEDHA ILIYOPANGWA
			KAZI ZA KAWAIDA	RUZUKU	KAZI ZA MAENDELEO		
					SMZ	WAHISANI	
Uendeshaji na Uratibu wa Wizara ya Ardhi	1	Uratibu wa Mipango, Sera na Tafiti za Wizara	266,590,000	-			266,590,000
	2	Utawala na Uendeshaji	1,293,219,000	-			1,293,219,000
	3	Uratibu na Utekelezaji wa Shughuli za Wizara Pemba	690,624,000	-			690,624,000
		Jumla Ndogo	2,250,433,000	-	-	-	2,250,433,000
Usimamizi na Upangaji wa Matumizi ya Ardhi	1	Utawala wa Ardhi	-	2,010,000,000	50,000,000	535,841,000	2,595,841,000
	2	Uthamini wa Rasilimali	255,000,000	-			255,000,000
	3	Utatuzi wa Migogoro ya Ardhi	608,670,000	-	-	-	608,670,000
		Jumla Ndogo	863,670,000	2,010,000,000	50,000,000	535,841,000	3,459,511,000
Uhifadhi na Uimarishaji wa Makaazi	1	Uhifadhi na Uimarishaji wa Makaazi		1,442,300,000			1,442,300,000
		Jumla Ndogo		1,442,300,000			1,442,300,000
Usimamizi wa Huduma za Maji na Nishati	1	Usimamizi wa Huduma za Maji na Nishati	368,696,574	4,382,000,000	7,750,000,000	78,751,346,426	91,252,043,000
		Jumla Ndogo	368,696,574	4,382,000,000	7,750,000,000	78,751,346,426	91,252,043,000
		JUMLA KUU	3,482,799,574	7,834,300,000	7,800,000,000	79,287,187,426	98,404,287,000

KIAMBATANISHO "H2"

MUHTASARI WA MATUMIZI KWA MIRADI YA MAENDELEO 2018/2019

PROGRAMU		MRADI	FEDHA ILIYOPAN WA		JUMLA YA FEDHA ILİYOPANGWA
			SMZ	WAHISANI	
Usimamizi na Upangaji wa matumizi ya Ardhi	1	Mashirikiano ya Sekta za Ardhi baina ya Zanzibar na Finland	50,000,000	535,841,000	585,841,000
Usimamizi wa Huduma za Maji na Nishati	2	Kujengea Uwezo Sekta ya Nishati	65,000,000	4,070,116,000	4,135,116,000
	3	Utafiti wa Nishati Mbadala	134,000,000	-	134,000,000
	4	Uchimbaji wa Visima na Usambazaji Maji (CHINA)	536,213,130	-	536,213,130
	5	Uimarishaji wa Miundombinu ya Maji M/Magharibi AADF 12	700,000,000	21,503,588,000	22,203,588,000
	6	Kuendeleza Visima vya RAS AL KHAYMAH	4,000,000,000	-	4,000,000,000
	7	Uimarishaji wa Miundombinu ya Maji na Kujengea Uwezo ZAWA	50,000,000		50,000,000
	8	Augumentation of Water Supply	1,064,786,870	40,913,657,130	41,978,444,000
	9	Uimarishaji Mfumo wa Maji na Mazingira	-	4,019,926,296	4,019,926,296
	10	Usamabzji Umeme Vijijini	1,200,000,000		1,200,000,000
	11	Kujengea Uwezo ZECO na Kuimarisha Miundombinu ya Umeme	-	8,244,059,000	8,244,059,000
	JUMLA KUU			7,800,000,000	79,287,187,426

KIAMBATANISHO "H3"

MUHTASARI WA MAPATO 2018/2019

TAASISI	KASMA	CHANZO CHA MAPATO	FEDHA ILIYOPANGWA KUKUSANYWA
Ofisi kuu Pemba	1422008	Utoaji wa viwanja na nyaraka	180,000,000
	1422070	Fii ya Korti	50,000,000
Jumla Ndogo			230,000,000
Mamlaka ya Uhifadhi na Uendelezaji Mji Mkongwe	1422016	Utoaji wa Vibali vya Ujenzi	150,000,000
	1422077	Mapato ya Kazi za Biashara	150,000,000
Jumla Ndogo			300,000,000
Kamisheni ya Ardhi (Idara ya Ardhi na Usajili)	1415002	Kodi ya Ardhi kwa Makampuni ya Biashara	8,073,878,000
	1422044	Maombi ya Fomu za Viwanja	50,000,000
	1500005	Valuation Fees	350,000,000
	1500006	Search Fees	250,000,000
Jumla Ndogo			8,723,878,000
Kamisheni ya Ardhi (Idara ya Upimaji na Ramani)	1422008	Utoaji wa viwanja na nyaraka	250,000,000
	1422043	Ada ya Upimaji na Ramani	500,000,000
Jumla Ndogo			750,000,000
Kamisheni ya Ardhi (Msajili wa Ardhi)	1422074	Kodi za Usajili wa Ardhi	250,000,000
Jumla Ndogo			250,000,000
Mahkama ya Ardhi	1422072	Fii ya Korti	100,000,000
Jumla Ndogo			100,000,000
Wakala wa Majengo	1415011	Ukodishwaji wa Mashine	100,000,000
	1422077	Mapato ya Kazi za Biashara	100,000,000
Jumla Ndogo		200,000,000	
JUMLA KUU			10,553,878,000